



ORDIN

“ 01 ” octombrie 2018

Nr. 219

mun. Chișinău

Cu privire la aprobarea Ghidului  
cu privire la efectuarea procedurilor  
privind evaluarea strategică de mediu

În temeiul prevederilor art.20 alin. (2) din Legea nr. 11 din 02 martie 2017 privind evaluarea strategică de mediu (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 109-118, art.155*),

**ORDON:**

1. Se aprobă Ghidul cu privire la efectuarea procedurilor privind evaluarea strategică de mediu, conform anexei.
2. Se recomandă autorităților administrației publice centrale și locale să aplice prevederile Ghidului în procesul de desfășurare a evaluării strategice de mediu pentru planurile și programele elaborate.
3. Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.
4. Controlul asupra executării prezentului Ordin se pune în sarcina dnei Valentina Țapiș, secretar de stat în domeniul protecției mediului și resurselor naturale.

MINISTRU

Nicolae CIUBUC

**GHIDUL**  
**cu privire la efectuarea procedurilor**  
**privind evaluarea strategică de mediu**

**Capitolul I**  
**Dispoziții generale**

1. Prezentul Ghid este elaborat în baza art. 20 alin. (2) al Legii nr. 11 din 02 martie 2017 privind evaluarea strategică de mediu (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 109-118, art. 155).

2. Ghidul este destinat, autorităților administrației publice centrale și locale (inițiator) care elaborează planuri și programe și efectuează evaluarea strategică de mediu pentru aceste documente precum și publicului interesat de procedura evaluării strategice de mediu.

3. Ghidul stabilește competențele și responsabilitățile instituționale în domeniul evaluării strategice de mediu, domeniul de aplicare a evaluării strategice de mediu, determinarea necesității evaluării strategice de mediu (evaluarea prealabilă), etapele evaluării strategice de mediu, informarea și participarea publicului la procedura de evaluare strategică de mediu, consultările în context transfrontalier, dispoziții generale cu privire la acordurile internaționale, aprobarea planului sau a programului, monitorizarea planurilor și programelor.

4. Obiectul evaluării strategice de mediu sînt proiectele planurilor și programelor elaborate la nivel național și local, care pot avea un impact semnificativ asupra mediului în Republica Moldova sau în alte state. Efectuarea sistematică a evaluării strategice de mediu pentru fiecare plan sau program ajută autoritățile administrației publice centrale și locale să atingă obiectivele de mediu și obiectivele dezvoltării durabile stabilite.

5. Efectuarea procedurilor privind evaluarea strategică de mediu pentru planuri și programe asigură:

1) integrarea obiectivelor de mediu și de dezvoltare durabilă în procesul de elaborare a planurilor și programelor;

2) colectarea și analiza informației, inclusiv opiniile persoanelor interesate pentru luarea unei decizii justificate;

3) evaluarea posibilelor efecte semnificative asupra mediului și sănătății populației de la opțiunile strategice și acțiunile propuse în proiectul planului sau programului;

4) stabilirea condițiilor de implementare justificată a deciziilor strategice, din punct de vedere a protecției mediului.

6. Obiectivele de mediu sunt stabilite în documentele de politici în domeniul mediului, iar obiectivele de dezvoltare durabilă a Republicii Moldova în Strategia Națională de Dezvoltare "Moldova 2030".

7. Cadrul normativ necesar în aplicarea procedurii privind evaluarea strategică de mediu:

1) Legea nr. 11 din 2 martie 2017 privind evaluarea strategică de mediu (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 109-118, art. nr. 155);

2) Legea nr. 86 din 29 mai 2014 privind evaluarea impactului asupra mediului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.174-177, art. 393);

3) Legea nr. 835 din 27 decembrie 2001 privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1997, nr.1-2 art. 2);

4) Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 privind actele normative, (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 7-17, art. 34);

5) Legea nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 215-217, art. 798);

6) Legea nr. 71-XVI din 22 martie 2007 cu privire la registre (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 70-73, art. 314);

7) Legea nr. 595-XIV din 24 septembrie 1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 24-26, art. 137);

8) Hotărârea Guvernului nr. 33 din 11 ianuarie 2007 cu privire la regulile de elaborare și cerințele unificate față de documentele de politici (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 6-9, art. 44);

9) Hotărârea Guvernului nr. 967 din 09 august 2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 265-276, art. 1050);

10) Hotărârea Guvernului nr. 1467 din 30 decembrie 2016 pentru aprobarea Regulamentului privind accesul publicului la informația de mediu (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 60-66, art. 132);

11) Convenția privind accesul la informație, justiție și participarea publicului la adoptarea deciziilor în domeniul mediului, semnată la Aarhus, Danemarca, la 25 iunie 1998, ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr. 346 din 7 aprilie 1999 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr. 039);

12) Convenția cu privire la evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier (Convenția Espoo), semnată la Espoo, Finlanda la 25 februarie 1991, ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr. 1546-XII din 23 iunie 1993 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1993, nr. 006);

13) Protocolul privind evaluarea strategică de mediu la Convenția privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier, semnat la Kiev (Ucraina) la 21 mai 2003, ratificat prin Legea nr. 156 din 26 iulie 2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 336-346, art. 561).

## Capitolul II

### Principalele deosebiri dintre evaluarea strategică de mediu și evaluarea impactului asupra mediului

8. Evaluarea strategică de mediu se aplică planurilor și programelor (documente de planificare), iar evaluarea impactului asupra mediului se realizează pentru proiectele publice și private sau al unor genuri de activitate planificate care pot avea un impact semnificativ asupra mediului. Elementul esențial pentru ambele tipuri de evaluări este *impactul semnificativ asupra mediului* prevăzut în art.1 alin. (2) din Legea nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu și în art.1 alin. (2) din Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului.

Elementele de bază ale evaluării strategice de mediu și evaluării impactului asupra mediului și diferența dintre acestea este prezentată în Tabelul nr. 1.

**Tabelul nr. 1.** Principalele elemente ale evaluării strategice de mediu și evaluării impactului asupra mediului

	<b>Evaluarea strategică de mediu (planuri/programe)</b>	<b>Evaluarea impactului asupra mediului (proiecte)</b>
<b>Obiectivul</b>	planuri și programe la nivel național, regional și local	proiecte publice și private sau al unor genuri de activitate planificate
<b>Baza normativă</b>	Legea nr. 11 din 2 martie 2017 privind evaluarea strategică de mediu	Legea nr. 86 din 29 mai 2014 privind evaluarea impactului asupra mediului
<b>Datele</b>	combinație dintre date descriptive și cele cantitative	date cantitative
<b>Scopul</b>	asigurarea unui nivel înalt de protecție a mediului, a prevenirii sau diminuării efectelor negative ale unor planuri și programe asupra mediului, inclusiv asupra sănătății populației	evaluarea impactului asupra mediului al unor proiecte publice și private sau al unor genuri de activitate planificate, pentru asigurarea prevenirii sau minimizării, la etapele inițiale, a impactului negativ asupra mediului și sănătății populației
<b>Alternative</b>	Se identifică alternative	Se identifică alternative
<b>Metode de prevenire a impactului</b>	Simple (deseori bazate pe părerea experților) cu un înalt grad de aproximație	Complexe bazate pe date cantitative
<b>Rezultate</b>	Generale	Detaliate
<b>Probleme analizate</b>	Pe spații geografice extinse, se focusează pe impact strategic	Focusată asupra unui anumit proiect economic dintr-o localitate concretă
<b>Cronologic</b>	Evaluarea strategică de mediu pentru planuri și programe se face înaintea evaluării impactului asupra mediului	Evaluarea impactului asupra mediului a proiectelor economice se face după evaluarea strategică de mediu

	Evaluarea strategică de mediu (planuri/programe)	Evaluarea impactului asupra mediului (proiecte)
Actul emis în rezultatul evaluării	Aviz de mediu	Acord de mediu

### **Capitolul III**

#### **Competențe și responsabilități instituționale în domeniul evaluării strategice de mediu**

9. Planul sau programul poate fi elaborat din propria inițiativă a inițiatorului (autoritățile administrației publice centrale și locale) sau poate fi elaborat la solicitarea Parlamentului sau Guvernului sau să reiasă din cadrul politic sau legislativ deja aprobat.

10. Autoritatea administrației publice centrale sau locale care inițiază elaborarea unui plan sau program este responsabilă de efectuarea evaluării strategice de mediu în conformitate cu prevederile Legii nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu. Când elaborarea planului sau programul este pusă în sarcina mai multor autorități, responsabilitatea revine autorității desemnate de Guvern, sau celei care este prima în lista responsabililor.

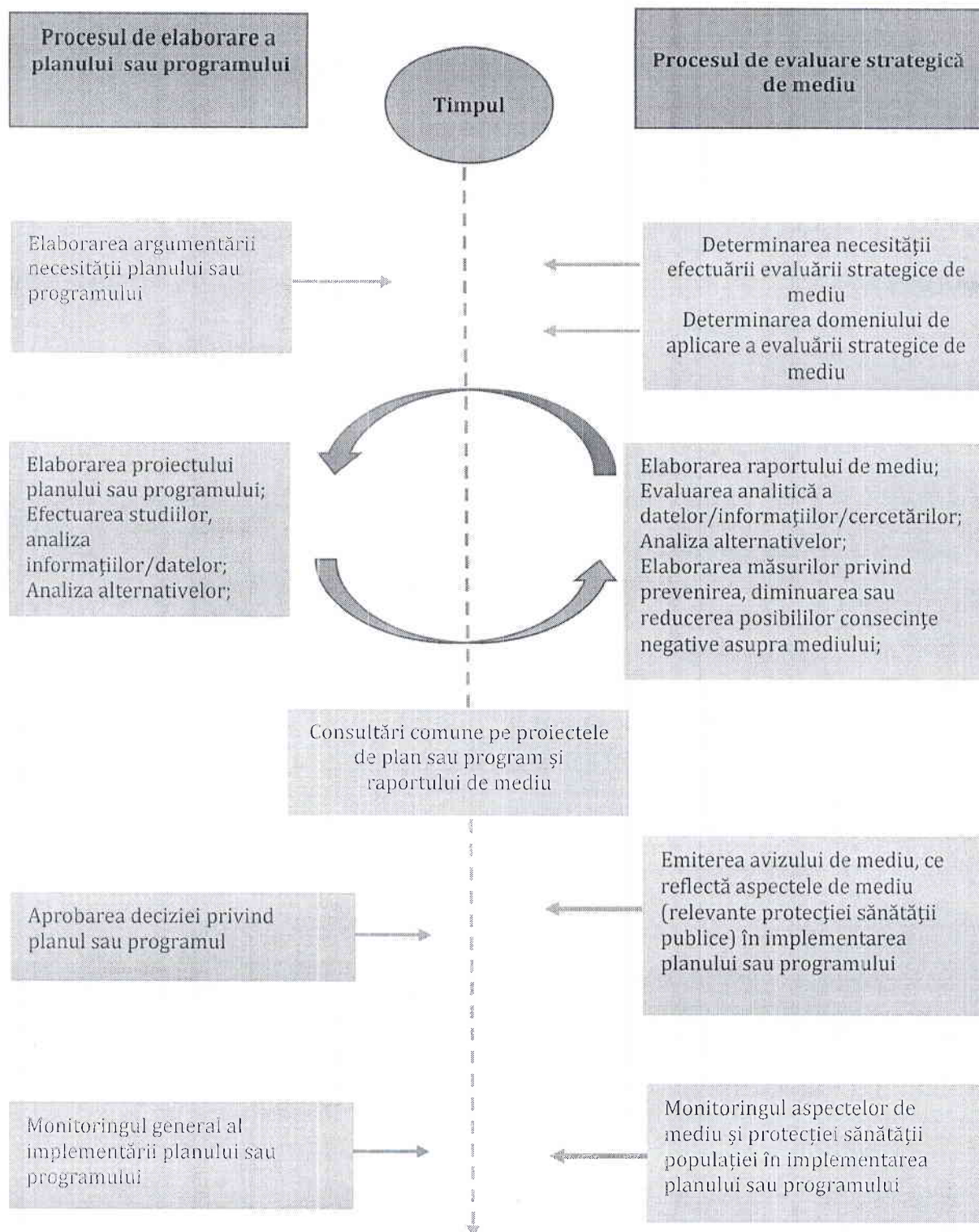
11. Autoritatea administrației publice centrale pentru folosirea resurselor naturale și mediu (Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului) oferă consultări inițiatorului proiectului de plan sau program la etapa evaluării prealabile, examinează proiectul planului sau programului, raportul privind evaluarea strategică de mediu și emite avizul de mediu pentru planurile și programele elaborate de autoritățile administrației publice centrale, inclusiv cele sectoriale și intersectoriale, aprobate de Guvern sau de Parlament. De asemenea, informează statele vecine, precum și alte state interesate, părți la Protocolul privind evaluarea strategică de mediu, dacă s-a constatat că implementarea planului sau programului pe teritoriul Republicii Moldova poate genera efecte semnificative mediului unui alt stat.

12. Agenția de Mediu consultă inițiatorul proiectului de plan sau de program la etapa evaluării prealabile, examinează proiectele planurilor și programelor elaborate de autoritățile administrației publice locale și în baza raportului privind evaluarea strategică de mediu prezentat de inițiator ia decizia privind eliberarea sau refuzul de eliberare a avizului de mediu asupra acestora.

13. Procedura de evaluare strategică de mediu pentru planuri sau programe se desfășoară paralel cu procesul de elaborare a acestora și se finalizează înainte de aprobarea acestora de către autoritatea competentă de nivel național sau local (art.4 alin. (1) din Legea nr. 11/2017).

În Figura nr. 1 este prezentată corelația dintre procesul de elaborare a planului sau programului și procedura de evaluare strategică de mediu.

**Figura nr. 1. Corelația dintre procesul de elaborare a planului sau programului și procedura de evaluare strategică de mediu**



14. Inițiatorul efectuează evaluarea strategică de mediu în baza resurselor umane și financiare proprii sau contractează servicii de elaborare a evaluării strategice de mediu conform prevederilor Legii nr. 131 din 03 iulie 2015 privind achizițiile publice. Elaboratorul contractat poate fi persoană fizică sau persoană juridică. În ambele cazuri pot fi rezidenți și nerezidenți.

15. Persoană juridică poate fi instituție comercială sau necomercială de profil, care are prevăzut în statutul său implementarea activităților de mediu, efectuarea consultărilor în domeniul mediului și efectuarea evaluării strategice de mediu. La selectarea elaboratorului evaluării strategice de mediu inițiatorul ține cont de nivelul de instruire, competențele sectoriale și experiența de lucru în domeniul evaluării de mediu, care trebuie să fie de cel puțin 3 ani.

16. Modelul de contract pentru angajarea elaboratorilor de realizare a evaluării strategice de mediu este prezentat în Anexa nr. 1

17. Angajarea elaboratorului (persoană fizică sau juridică) se face în bază de concurs deschis și transparent conform condițiilor din Caietul de sarcini de realizare a evaluării strategice de mediu, conform modelului din Anexa nr. 2.

18. Cheltuielile pentru elaborarea planului sau programului inițiate de autoritățile administrației publice centrale și locale, inclusiv și a raportului privind evaluarea strategică de mediu sunt planificate și asigurate de către inițiator. Lipsa planificării cheltuielilor pentru efectuarea evaluării strategice de mediu, nu scutește de obligația de efectuare a acestei evaluări și nici nu admite reducerea din etape sau consultări. Sursele financiare pentru efectuarea evaluării strategice de mediu sunt asigurate din bugetul public sau din asistența tehnică externă.

## **Capitolul IV**

### **Domeniul de aplicare a evaluării strategice de mediu**

19. Evaluarea strategică de mediu se efectuează pentru planurile și programele elaborate în domeniile agricultură, silvicultură, piscicultură, energetică, industrie, transporturi, gestionarea deșeurilor, gestionarea resurselor acvatice, comunicațiile electronice, turism, folosința funciară, planificarea urbană și rurală (documentația de urbanism și amenajare a teritoriului, inclusiv planurile și programele de amenajare a teritoriului național, regional, raional și planurile urbanistice generale) și care stabilesc cadrul pentru acordarea autorizației de realizare a proiectelor și activităților prevăzute în anexele nr. 1 și 2 la Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului.

20. Planurile sau programele elaborate în domeniile menționate la pct. 19 sunt supuse evaluării strategice de mediu conform *Capitolului VI. Etapele evaluării strategice de mediu* din prezentul Ghid.

21. Un proiect de plan sau program poate conține acțiuni sau activități care presupun emiterea unui acord de mediu în urma implementării acestora. Planurile de amenajare a teritoriului conțin criterii care determină ce tip de dezvoltare poate fi aplicată în anumite zone și reprezintă un exemplu tipic de plan care stabilește cadrul pentru emiterea acordurilor de mediu în viitor. Aceasta se referă și la planuri și programe sectoriale, care identifică locația unor proiecte ulterioare în sectorul

respectiv. În fiecare caz este necesar să se ia în considerare cum deciziile asupra viitoarelor proiecte sunt condiționate de plan sau program.

22. În cazul când planurile și programele elaborate în domeniile menționate la pct. 19 stabilesc utilizarea unor suprafețe mici, la nivel local, precum și modificările minore ale planurilor sau programelor acestea sunt supuse evaluării strategice de mediu, doar în cazul în care Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului sau Agenția de Mediu, la etapa evaluării prealabile, determină, în baza criteriilor de la pct. 32 din prezentul Ghid (anexa nr. 1 la Legea nr. 11/2017), că acestea pot produce efecte semnificative asupra mediului, inclusiv asupra sănătății populației. Un astfel de plan este Planul Urbanistic General care stabilește pentru o suprafață mică la nivel local, detaliile de construcție a clădirilor, determinând înălțimea, lățimea sau înfățișarea acestora.

23. Planurile și programele altele decât cele menționate la pct.19 sunt supuse procedurii de evaluare strategică de mediu, doar în cazul când Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului sau Agenția de Mediu la etapa evaluării prealabile în baza criteriilor de la pct. 32 din prezentul Ghid (anexa nr. 1 la Legea nr. 11/2017) determină că planul sau programul poate avea impact semnificativ asupra mediului și asupra sănătății populației.

24. Nu sunt supuse procedurii privind evaluare strategică de mediu planurile și programele scopul exclusiv al cărora este destinat necesităților de apărare națională sau lichidarea consecințelor unor situații excepționale în domeniul civil. În cazul în care un plan sau program, pe lângă obiectivul de bază conține și obiective din domeniul apărării naționale sau protecției civile nu se exclude, *a priori*, de la evaluarea strategică de mediu.

Excepția se referă și la planurile sau programele bugetare, care au ca obiect bugetele anuale ale autorităților naționale sau locale, inclusiv cele de rectificare bugetară.

25. În cazul în care, planul sau programul este parte a unui sistem ierarhic de documente din același domeniu (ex. Programul național de gestionare a deșeurilor și Planul regional de gestionare a deșeurilor) inițiatorul efectuează procedura de evaluare strategică de mediu la diferite niveluri, iar informațiile de mediu conținute în documentul de nivel național se utilizează la elaborarea planurilor sau programelor subsecvente, evitându-se dublarea activităților, pierderea timpului și resurselor financiare.

26. Pentru a evita dublarea efectuării evaluării strategice de mediu asupra planului sau programului, care prevede soluționarea unei probleme dintr-un anumit domeniu, dar care au extindere geografică diferită (națională, regională și locală) se vor lua în considerare rezultatele evaluării strategice de mediu efectuată la nivel național la evaluarea strategică de mediu a planurilor și programelor elaborate la nivel local, și invers. Evaluarea strategică de mediu pentru planurile sau programele elaborate la nivel local și regional trebuie să țină cont de rezultatele evaluărilor la nivel național.

## **Capitolul V**

### **Determinarea necesității evaluării strategice de mediu (evaluarea prealabilă)**

27. Pentru proiectele planurilor și programelor specificate în pct. 22 și pct. 23 din prezentul Ghid (art. 3 alin. (2) și (3) din Legea nr. 11/2017) se efectuează *evaluarea prealabilă* aplicându-se criteriile de la pct. 32 (anexa nr. 1 la Legea nr. 11/2017). Respectiv, prin procedura de evaluare prealabilă se clarifică dacă elaborarea planului sau programului face obiectul Legii nr.11/2017 privind evaluarea strategică de mediu.

28. Scopul determinării necesității de efectuare a evaluării strategice de mediu este de a identifica principalele probleme de mediu, care pot afecta luarea deciziei și definește metodele de evaluare.

29. Pentru efectuarea evaluării prealabile autoritatea publică centrală sau locală (inițiatorul), la etapa formulării planului sau programului, depune la Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului sau la Agenția de Mediu o scrisoare oficială însoțită de următoarele informații:

1) *informații despre inițiator:*

a) denumirea și adresa instituției;

b) numele, prenumele, adresa și datele de contact ale reprezentantului autorizat de inițiator.

2) *informații privind planul sau programul:*

a) denumirea planului sau programului;

b) fundamentarea necesității de elaborare a planului sau programului;

c) principalele aspecte de protecție a mediului, incluse în proiectul planului sau programului;

d) principalele direcții și termenul de implementare;

e) existența unui cadru pentru proiectele și activitățile enumerate în anexele nr. 1 și 2 la Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului și pentru care este necesară autorizația;

f) impactul posibil semnificativ asupra mediului, inclusiv asupra sănătății populației, ca urmare a implementării planului sau programului;

g) termenul de elaborare și metoda de aprobare a planului sau programului.

3) *informații privind teritoriul afectat:*

a) stabilirea teritoriului afectat;

b) principalele caracteristici și probleme de mediu din teritoriul afectat.

30. Scrisoarea oficială și informația se depune pe suport de hârtie, iar la solicitare se va prezenta și versiunea electronică. Informația anexată la scrisoare va conține partea descriptivă, dar și scheme, tabele, hărți, ș.a.

31. Modelul scrisorii de solicitare și conținutul informației privind determinarea necesității efectuării evaluării strategice de mediu (evaluarea prealabilă) este în Anexa nr.3.

32. Pentru efectuarea evaluării prealabile a planurilor sau programelor autoritatea competentă (Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului sau Agenția de Mediu) în termen de *10 zile lucrătoare* examinează solicitarea și

informația prezentată de către inițiator, aplicând următoarele criterii (anexa nr. 1 la Legea nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu):

1) *Caracteristicile planurilor și programelor, în special:*

a) măsura în care planul sau programul stabilește un cadru pentru proiecte sau alte activități în ceea ce privește amplasarea, tipul de activitate, dimensiunea, condițiile de funcționare sau de alocare a resurselor (planul sau programul corespund unuia din cele 12 domenii prevăzute de art. 3 alin. 1 din Legea nr. 11/2017; realizarea planului sau programului este la nivel local; stabilesc realizarea proiectelor și activităților enumerate în anexele nr.1 și 2 din Legea nr. 86/2014 );

b) măsura în care planul sau programul influențează alte planuri sau programe, inclusiv cele dintr-o ierarhie (planul sau programul stabilește utilizarea unor suprafețe mici sau prevăd modificări minore ale planurilor sau programelor prevăzute în art. 3 alin. 1 din Legea nr. 11/2017);

c) importanța planului sau programului în ceea ce privește integrarea considerentelor de mediu, inclusiv a celor de sănătate a populației, ținând cont de promovarea unei dezvoltări durabile;

d) problemele de mediu, inclusiv de sănătate a populației, relevante pentru plan sau program;

e) relevanța planului sau programului pentru punerea în aplicare a legislației de mediu (de exemplu, planuri sau programe de gestionare a deșeurilor, de protecție a apelor, de management al apelor).

2) *Caracteristicile efectelor și ale suprafeței care poate fi afectată, în special:*

a) probabilitatea, durata, frecvența și reversibilitatea efectelor;

b) natura cumulativă a efectelor;

c) magnitudinea și extinderea spațială a efectelor (aria geografică și numărul populației care poate fi afectată);

d) riscurile pentru mediu, inclusiv pentru sănătatea populației;

e) caracterul transfrontalier al efectelor implementării planului sau programului;

f) valoarea și vulnerabilitatea zonei care poate fi afectată din cauza caracteristicilor naturale sau patrimoniului cultural special; depășirii standardelor de calitate a mediului sau a valorilor-limită; exploatării intensive a solului;

g) efectele asupra zonelor sau peisajelor cu un statut de protecție recunoscut la nivel național, comunitar sau internațional.

33. În aplicarea criteriilor menționate la pct. 32, autoritatea competentă (Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului sau Agenția de Mediu) va utiliza un *set de întrebări* pentru a determina necesitatea evaluării strategice de mediu pentru proiectul planului sau programului examinat. Tipurile de întrebări sunt în Anexa nr. 4.

34. În procesul determinării necesității efectuării evaluării strategice de mediu, autoritatea competentă (Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului sau Agenția de Mediu) consultă autoritatea administrației publice centrale în domeniul ocrotirii sănătății sau subdiviziunea teritorială a autorității administrației publice centrale din domeniul ocrotirii sănătății, alte autorități vizate

în tematica abordată de proiectul planului sau programului pentru a verifica dacă informațiile prezentate de către inițiator sunt complete și veridice.

35. Inițiatorul la etapa evaluării prealabile informează publicul identificat aplicând prevederile pct. 98 din prezentul Ghid (art. 10 alin. (4) din Legea nr. 11/2017). Este necesar de implicat publicul cât mai devreme posibil în procedura evaluării strategice de mediu, precum și acordarea timpului suficient pentru a examina informațiile referitoare la proiectul planului sau programului și pentru formularea opiniei.

36. Rezultatele consultărilor cu autoritatea din domeniul sănătății, cât și cu publicul interesat se documentează în procese-verbale, inclusiv lista participanților.

37. În urma rezultatelor examinării informației depuse de inițiator, a consultărilor cu autoritatea din domeniul sănătății și cu publicul, autoritatea competentă emite **avizul de evaluare prealabilă**, care poate conține următoarele decizii:

1) proiectul planului sau programului se consideră că nu va **avea efecte semnificative** asupra mediului și nu este necesară efectuarea evaluării strategice de mediu.

2) planul sau programul **ar putea avea implicații asupra mediului**, dar acestea nu sunt semnificative în ceea ce privește criteriile din anexa nr.1 la Legea nr.11/2017, în special la partea ce ține de caracteristicile efectelor și ale suprafeței care poate fi afectată. În acest caz, planul sau programul va face obiectul unei inspecții de mediu pentru a determina necesitatea efectuării evaluării strategice de mediu în procesul de revizuire/modificare a planului sau programului respectiv;

3) proiectul planului sau programului **poate avea impact semnificativ** asupra mediului, iar domeniul acestora impune necesitatea de efectuare a evaluării strategice de mediu conform Capitolului VI din prezentul Ghid.

38. Autoritatea competentă (Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului sau Agenția de Mediu) transmite inițiatorului **avizul de evaluare prealabilă** (conform modelului din Anexa nr. 5) în original și îl plasează pe pagina web oficială a instituției în decurs de 5 zile lucrătoare de la data emiterii. Un exemplar de aviz se păstrează la autoritatea competentă. La solicitare, versiunea electronică se expediază inițiatorului.

39. Planurile și programele pentru care nu este necesară evaluarea strategică de mediu, ca urmare a etapei de evaluare prealabilă, pot fi supuse aprobării de către inițiatorul planului sau programului, fără a mai fi obligatoriu avizul de mediu.

În aceste cazuri, autoritatea competentă înștiințează titularul în scris despre faptul că nu se emite avizul de mediu pentru planul sau programul examinat și că acesta poate înainta planul spre aprobare, conform procedurii stabilite de legislația pentru aprobarea/adoptarea acestuia.

40. Avizul de evaluare prealabilă trebuie să fie plasat pe pagina web a inițiatorului timp de 5 zile lucrătoare de la data recepționării acestuia.

41. După emiterea **avizului de evaluare prealabilă**, cu mențiunea că planul sau programul poate avea impact semnificativ asupra mediului, inițiatorul va fi responsabil de efectuarea evaluării strategice de mediu conform etapelor indicate în Capitolul VI al prezentului Ghid (art. 6 din Legea nr. 11/2017).

## Capitolul VI

### Etapele evaluării strategice de mediu

42. Procedura de evaluare strategică de mediu se desfășoară conform următoarelor etape:

1) etapa 1 - determinarea domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică (art. 7 al Legii nr. 11/2017);

2) etapa 2 - elaborarea raportului privind evaluarea strategică de mediu (art. 8 al Legii nr. 11/2017);

3) etapa 3 - activități de consultare a raportului privind evaluarea strategică de mediu cu autoritățile publice și publicul interesat, analiza calității raportului (art. 9-12 al Legii nr. 11/2017);

4) etapa 4 – emiterea avizului de mediu (art. 9 al Legii nr. 11/2017);

### Secțiunea 1

#### Determinarea domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu

43. La etapa de determinare a domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu inițiatorul stabilește gradul de detaliere a informației care va fi inclusă în raportul privind evaluarea strategică de mediu. În cadrul acestei etape sunt identificate problemele de mediu și de sănătate, care vor fi luate în considerație la procedura de evaluare strategică de mediu.

44. Pentru asigurarea informării și implicării active a publicului, dar și a autorităților competente în procedura de evaluare strategică de mediu, inițiatorul la etapa de definire a domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu identifică categoriile de părți interesate și organizează consultări cu autoritatea competentă (Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului sau Agenția de Mediu) și cu autoritatea din domeniul ocrotirii sănătății pentru a identifica informațiile și datele care trebuie să fie incluse în raportul privind evaluarea strategică de mediu conform pct. 94 din prezentul Ghid.

45. Rezultatele consultărilor se consemnează de către inițiator într-un proces-verbal care conține *lista cu informații agreeate reciproc* necesare întocmirii raportului privind evaluarea strategică de mediu și este parte integrantă a acestuia.

46. *Lista cu informații agreeate reciproc*, structurată conform Anexei nr. 6 „Conținutul-cadru a informației pentru raportul privind evaluarea strategică de mediu”, definitivată în urma consultărilor este transmisă de către inițiator pe suport de hârtie în adresa Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului sau Agenției de Mediu pentru consultare. Această structură va fi adaptată în funcție de domeniul din care face parte proiectul planului sau programului (amenajarea teritoriului, urbanism, agricultură, piscicultură, turism, energie, etc.). Autoritatea competentă poate solicita informații suplimentare de la inițiator în procesul determinării domeniului de aplicare a raportului.

47. Inițiatorul publică lista cu informații agreeate reciproc privind determinarea domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu pe pagina web oficială. În cazul în care inițiatorul planului sau programului nu are pagina proprie de internet, plasarea informației în format electronic se poate

face pe pagina de internet a autorității competente (Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului sau Agenția de Mediu) implicată în procedură de evaluare strategică de mediu. Pentru a asigura o informare cât mai largă a publicului despre proiectul planului sau programului respectiv, este recomandat ca atât informația cât și versiunea proiectului planului sau programului să fie pusă la dispoziția publicului și pe suport de hârtie la sediul inițiatorului.

48. Publicul transmite în scris comentarii și propuneri la lista cu informații agreeate reciproc privind determinarea domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu, la adresa inițiatorului și la adresa Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului sau Agenției de Mediu, în termen de cel mult 10 zile de la data la care a fost informat.

49. Răspunsul oficial al autorității competente (Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului sau Agenția de Mediu) referitor la rezultatele etapei de determinare a domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu se transmite inițiatorului în termen de 5 zile lucrătoare de la primirea solicitării.

50. Informațiile agreeate reciproc de către autorități și opinia publicului trebuie să fie înscrise în caietul de sarcini pentru elaborarea raportului de evaluare strategică de mediu (Anexa nr. 2). În cazul în care, caietul de sarcini a fost elaborat la etapa evaluării prealabile, inițiatorul îl va ajusta conform recomandărilor/propunerilor din scrisoarea autorității competente emisă la etapa de determinare a domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu.

## **Secțiunea a 2-a**

### **Elaborarea raportului privind evaluarea strategică de mediu**

51. Etapa de elaborare a raportului privind evaluarea strategică de mediu începe după finalizarea etapei de determinare a domeniului de aplicare raportul privind evaluarea strategică de mediu și autoritatea competentă emite răspunsul oficial în acest sens.

52. Conținutul-cadru al raportului privind evaluarea strategică de mediu, fără a ține cont de specificul planului sau programului, este prevăzut în Anexa nr. 6. Raportul privind evaluarea strategică de mediu trebuie să includă concluziile etapei de determinare a domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu.

53. Raportul privind evaluarea strategică de mediu este un instrument important pentru integrarea aspectelor de mediu în plan sau program, identifică, descrie și evaluează potențialele efecte semnificative asupra mediului, inclusiv asupra sănătății populației care pot apărea în timpul implementării documentelor, precum și alternativele rezonabile, ținând cont de obiectivele și suprafața geografică acoperită de plan sau program.

54. În procesul de elaborare a raportului privind evaluarea strategică de mediu se identifică efectele planurilor sau programelor asupra mediului, care presupune evaluarea efectelor principalelor alternative identificate.

55. Inițiatorul examinează alternativa „0” a stării mediului și a sănătății populației care reprezintă punctul de plecare pentru orice discuție privind stabilirea conținutului planului sau programului și elaborarea raportului privind evaluarea strategică de mediu. Pentru determinarea celei mai bune opțiuni din punct de vedere a protecției mediului de realizare a obiectivelor propuse în proiectul planului sau programului, inițiatorul identifică și examinează mai multe alternative.

La selectarea alternativei optime se va ține cont de obiectivele planului sau programului, aria geografică, caracterul „real” al alternativelor identificate. Raportul privind evaluarea strategică de mediu trebuie să documenteze orice incertitudine sau lipsă de informație pentru a asigura o prognoză calitativă și cantitativă.

56. Procesul de identificare a potențialului impact asupra mediului include:

1) identificarea schimbărilor stării inițiale a mediului în urma implementării planului sau programului, care presupune compararea efectelor alternativelor identificate, cu alternativa „zero” - *a nu face nimic*;

2) descrierea acestor schimbări în timp, scara lor geografică, perioada în care vor avea loc, indiferent dacă efectele sunt permanente sau temporare, pozitive sau negative, probabile sau puțin probabile, frecvente sau rare, indiferent dacă ele sunt secundare, cumulative și/sau sinergice.

57. Raportul privind evaluarea strategică de mediu pentru un plan sau program de nivel național, poate să nu conțină informații sau analize foarte detaliate, însă un grad mai mare de detaliere este necesar pentru raportul privind evaluarea strategică de mediu al unui plan sau program de la un nivel ierarhic inferior, care conține mai multe detalii.

58. Pentru evitarea dublării evaluării strategice de mediu, în cazul planurilor și programelor care fac parte dintr-o ierarhie, informațiile de mediu (analize, date) conținute într-un raport privind evaluarea strategică de mediu pentru un plan sau program la nivel regional, pot fi folosite în elaborarea unui raport privind evaluarea strategică de mediu pentru un plan la nivel local. De asemenea, informațiile obținute în urma evaluării strategice de mediu pentru un plan sau program dintr-un sector (ex. calitatea apei) pot fi utilizate în evaluarea strategică de mediu pentru un plan sau program din alt sector (ex. managementul deșeurilor, amenajarea teritoriului).

59. În procesul elaborării raportului privind evaluarea strategică de mediu este important procesul de colectare și de prelucrare a informațiilor. Dacă informația se preia din alte documente de evaluare de mediu, se va face referință la aceste documente, indicându-se și adresa de internet de unde au fost preluate.

60. Procesul de elaborare a raportului privind evaluarea strategică de mediu include consultările cu autoritățile administrației publice implicate, cu societatea civilă, și dacă este necesar informarea și consultarea transfrontalieră.

61. Lista autorităților administrației publice identificate de inițiator, care trebuie să fie implicate în procesul de elaborare a raportului privind evaluarea strategică de mediu sunt:

1) autoritățile competente în domeniul folosirii resurselor naturale și protecției mediului, care au sarcina:

a) de a supraveghea includerea obiectivelor de mediu în raportul privind evaluarea strategică de mediu;

b) de a furniza informațiile de mediu deținute;

c) de a identifica aspecte sensibile ce trebuie luate în considerare la elaborarea planului sau programului și a alternativelor acestuia, precum și a celor care trebuie evaluate în raportul privind evaluarea strategică de mediu.

2) autoritățile competente în domeniul sănătății, care au sarcina:

a) de a urmări integrarea aspectelor privind sănătatea populației în dezvoltarea planului sau programului, astfel încât să se reducă potențialul impact asupra sănătății populației;

b) de a furniza date și informații privind starea sănătății populației, relevante pentru definitivarea planului sau programului discutat;

c) de a avea o contribuție substanțială la derularea acestei etape, din perspectiva priorităților privind sănătatea populației.

3) alte autorități interesate de efectele implementării planului sau programului, cum sunt, de exemplu: din domeniul transportului, afacerilor interne, industriei, energiei, etc.

62. Inițiatorul planului sau programului este responsabil de menținerea comunicării cu autoritățile identificate, stabilește data și locul primei ședințe de lucru (data ședințelor ulterioare se stabilesc de comun acord), prezintă versiunile planului sau programului și urmărește definitivarea acestuia pe parcursul tuturor reuniunilor, ținând cont de informațiile și comentariile/opiniile primite de la autorități, experți, persoane interesate.

63. După elaborarea raportului privind evaluarea strategică de mediu, inițiatorul pune la dispoziția publicului atât proiectul de plan sau program, cât și raportul privind evaluarea strategică de mediu.

64. Inițiatorul este obligat să analizeze comentariile publicului (inclusiv din punct de vedere al efectelor asupra mediului), iar în cazul în care acestea sunt justificate, să modifice planul sau programul, și să includă în raportul privind evaluarea strategică de mediu modul de identificare, descriere și evaluare a efectelor asupra mediului determinate de modificarea planului sau programului reieșind din propunerile parvenite de la publicul interesat.

### **Secțiunea a 3-a**

#### **Consultarea raportului privind evaluarea strategică de mediu cu autoritățile publice și publicul interesat**

65. Inițiatorul prezintă proiectul planului sau programului și raportul privind evaluarea strategică de mediu pentru examinare la următoarele instituții:

1) autoritatea competentă pentru resurse naturale și mediu (Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului) și autoritatea administrației publice centrale în domeniul ocrotirii sănătății (Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale), dacă planul sau programul este aprobat de Guvern sau de Parlament;

2) subdiviziunea teritorială a organului central de mediu al administrației publice (Agenția de Mediu) și subdiviziunea teritorială a autorității administrației publice centrale din domeniul ocrotirii sănătății, dacă planul sau programul este aprobat de către administrația publică locală;

66. Inițiatorul va asigura prezentarea setului de documente pentru examinare către instituțiile menționate la pct. 65 în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, art. 24 alin. 2) „La fundamentarea, elaborarea, avizarea, consultarea și aprobarea documentelor de politici se aplică regulile și cerințele înaintate față de actele normative”, respectiv, inițiatorul prezintă spre examinare atât proiectul planului sau programului cât și proiectul raportului privind evaluarea strategică de mediu, adițional se prezintă și nota informativă.

67. De asemenea, inițiatorul prezintă setul de documente spre consultare și altor autorități interesate identificate conform pct. 60-61 din prezentul Ghid (art. 8 alin. (4) din Legea nr. 11/2017).

68. Inițiatorul decide asupra modului de organizare a consultărilor, însă condiția obligatorie este ca autoritățile menționate în pct.65 să primească proiectele de documente în format electronic și să dispună de timp suficient pentru examinare și elaborarea opiniilor și comentariilor. Pot fi organizate evenimente de consultare (ședințe de lucru, discuții, ș.a).

69. Informarea reprezentanților sectorului asociativ, ONG-urilor se face de către autoritatea competentă în domeniul protecției mediului (Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului sau Agenția de Mediu), după ce plasează informația pe pagina web. Autoritatea competentă deține lista cu date de contact a asociațiilor obștești de mediu și îi informează prin poșta electronică despre plasarea actelor pentru consultare, termenul de consultare și datele de contact a inițiatorului, sau după caz a elaboratorului.

Asociațiile obștești de mediu implicate în procesul de consultare a proiectului de plan sau program și a raportului privind evaluarea strategică de mediu, pot întocmi doar un singur aviz, incluzând comentariile pentru ambele documente.

70. În termen de *30 de zile lucrătoare* de la data recepționării proiectului planului sau programului și a raportului privind evaluarea strategică de mediu, autoritatea din domeniul ocrotirii sănătății și alte autorități interesate vor prezenta inițiatorului obiecțiile și propunerile lor pe marginea acestor documente. O copie a acestor obiecții și propuneri se transmit și autorității competente pentru resurse naturale și mediu (Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului sau Agenției de Mediu).

71. Inițiatorul examinează obiecțiile, propunerile și recomandările recepționate în cadrul consultărilor și decide asupra acceptării sau respingerii motivate a acestora. Propunerile și recomandările acceptate sunt luate în considerare la definitivarea versiunii finale a proiectului planului sau programului și a proiectului de raport privind evaluarea strategică de mediu.

72. Inițiatorul prezintă varianta definitivată a raportului privind evaluarea strategică de mediu către autoritatea competentă pentru *analiza calității raportului*, care se efectuează în scopul asigurării elaborării unui raport complet, cu informație

veridică, în conformitate cu cerințele conținutului-cadru și cu respectarea procedurii prevăzută de Legea nr.11/2017.

73. Autoritatea competentă (Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului sau Agenția de Mediu) la efectuarea analizei calității raportului privind evaluarea strategică de mediu, va lua în considerare următoarele aspecte:

1) respectarea conținutului-cadru al raportului privind evaluarea strategică de mediu, prevăzut în anexa nr. 2, luând în considerare domeniile de aplicare a acestuia;

2) prezentarea dificultăților tehnice, procedurale și de altă natură și explicarea oricăror incertitudini;

3) prezentarea alternativelor studiate, a motivelor care au stat la baza alegerii uneia dintre ele, a modului în care considerațiile de mediu au fost integrate în proiectul de plan sau program, precum și a procesului de definitivare a proiectului ca urmare a informațiilor obținute pe parcursul evaluării strategice de mediu;

4) justificarea detaliată a motivelor care au stat la baza eliminării anumitor aspecte;

5) luarea în considerare a aspectelor semnalate în procesul de consultare cu alte autorități interesate și cu publicul;

6) prezentarea informațiilor grafice: hărți, scheme, schițe, diagrame;

7) existența unui program adecvat de monitorizare a efectelor planului sau programului asupra mediului.

74. Inițiatorul va ajusta proiectul planului sau programului și raportul privind evaluarea strategică de mediu conform comentariilor și recomandărilor primite de la autoritatea competentă.

#### **Secțiunea a 4-a**

##### **Emiterea avizului de mediu**

75. Autoritatea competentă (Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului sau Agenția de Mediu) în termen de *45 de zile lucrătoare* de la recepționarea proiectului planului sau programului și a raportului privind evaluarea strategică de mediu definitive în funcție de calitatea raportului privind evaluarea strategică de mediu, de cerințele de protecție a mediului conținute în proiectul planului sau programului, de opinia altor autorități interesate și a publicului, ia una din următoarele **decizii**:

1) emite avizul de mediu, în cazul în care raportul privind evaluarea strategică de mediu corespunde cerințelor din Anexa nr. 2 și aspectele legate de mediu sînt integrate în plan sau program și nu au un impact negativ asupra mediului, inclusiv asupra sănătății populației;

2) restituie inițiatorului raportul privind evaluarea strategică de mediu și proiectul planului sau programului pentru a fi definitive, indicînd măsurile ce urmează a fi luate. În cazul cînd autoritatea competentă determină că raportul privind evaluarea strategică de mediu nu este complet sau cuprinde informații eronate, recomandă inițiatorului ce acțiuni trebuie întreprinse pentru a înlătura deficiențele. Acest lucru poate presupune modificarea sau detalierea raportului

privind evaluarea strategică de mediu, respectiv și, a proiectului de plan sau program.

3) refuză eliberarea avizului de mediu, prezentând motivele justificative.

76. În cazul în care raportul privind evaluarea strategică de mediu și proiectul planului sau programului au fost restituite spre definitivare conform sbpct. (2) din pct. 75, termenul de examinare repetată și de emitere a avizului de mediu este de *20 de zile lucrătoare* de la data recepționării de către autoritatea competentă a documentelor definitive.

77. Avizul de mediu emis de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului este semnat de ministru și contrasemnat de secretarul de stat pentru resurse naturale și mediu, iar avizul de mediu emis de Agenția de Mediu este semnat de directorul Agenției de Mediu. Autoritatea competentă transmite inițiatorului, în scris, avizul de mediu semnat.

78. În Anexa nr. 7 este modelul avizului de mediu emis de autoritatea competentă conform situațiilor menționate la pct. 75 din prezentul Ghid.

79. Pentru asigurarea informării publicului despre decizia luată, autoritatea competentă plasează avizul de mediu pe pagină web oficială. De asemenea, pentru a asigura o transparență deplină, este necesar ca publicului să-i fie pusă la dispoziție varianta avizată a planului sau programului.

80. Avizul de mediu este un act administrativ astfel acesta poate fi contestat în instanța de judecată în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793/2000.

81. Avizul de mediu se înregistrează în *Registrul de evidență a informației privind evaluarea strategică de mediu*, care este creat, completat și ținut de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului sau Agenția de Mediu.

82. Registrul de evidență a informației privind evaluarea strategică de mediu se ține în format electronic, în limba română și este plasat pe pagina web a Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului sau Agenției de Mediu. Acesta include și link-urile documentelor aprobate de autoritatea competentă pentru fiecare etapă de evaluare strategică de mediu. Modelul registrului de evidență a informației privind evaluarea strategică de mediu este în Anexa nr. 8.

83. Înscrierile în Registrul de evidență a informației privind evaluarea strategică de mediu se fac în termen de până la 3 (trei) zile lucrătoare din data finisării fiecărei etape de evaluare strategică de mediu.

Ținerea Registrului de evidență a informației privind evaluarea strategică de mediu este asigurată de către persoana responsabilă conform fișei postului de evaluarea strategică de mediu din Direcția politici de prevenire a poluării și evaluării de mediu din cadrul Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului. Respectiv, în cadrul Agenției de Mediu ținerea Registrului de evidență a informației privind evaluarea strategică de mediu este asigurată de către persoana responsabilă conform fișei postului de evaluarea strategică de mediu din cadrul Direcției evaluarea de mediu și expertiză ecologică.

## Capitolul VII

### Informarea și participarea publicului la procedura de evaluare strategică de mediu

84. În procesul de participare a publicului la evaluarea strategică de mediu a planurilor și programelor poate fi implicat orice persoană indiferent de profesia deținută: politician, businessman, pedagog, inginer, șofer, student. Elementul principal în dialogul decizional referitor la securitatea mediului este asigurarea dezvoltării durabile și păstrarea sănătății populației. În acest context, procedura de evaluare strategică de mediu oferă publicului posibilități reale de a lua parte activă la elaborarea planurilor și programelor, prin examinarea la timp, în termen și eficient a planurilor sau programelor și a raportului privind evaluarea strategică de mediu.

85. Inițiatorul, de comun acord cu autoritatea competentă, asigură informarea și participarea publicului la evaluarea strategică de mediu a planului sau programului prin identificarea segmentelor de *public care ar putea fi afectat* în urma implementării planului sau programului ori care este interesat în luarea deciziei, inclusiv asociațiile obștești de mediu.

86. Autoritatea competentă și inițiatorul identifică *publicul afectat sau potențial afectat, organizațiile, asociațiile obștești de mediu relevante și alte organizații interesate* cărora li se oferă posibilitatea să-și exprime opinia asupra propunerii de plan sau program și raportului privind evaluarea strategică de mediu. Publicul identificat poate fi diferit de la un plan sau program la altul. La identificarea asociațiilor obștești de mediu, autoritatea competentă și inițiatorul vor lua în considerare domeniul de activitate al asociației obștești de mediu și tematica planului sau programului respectiv. Asociațiile obștești locale trebuie să fie identificate și în cazul în care se discută un plan sau program referitor la localitățile din vecinătate.

87. Inițiatorul trebuie să respecte perioadele de timp stabilite pentru fiecare etapă a procedurii de evaluare strategică de mediu, astfel încât să permită publicului participarea, prin informarea corespunzătoare asupra aspectelor abordate de plan sau program și prezentarea unor propuneri și comentarii justificate. Publicul trebuie să fie informat într-un interval de timp care să-i permită acestuia să intervină și să-și exprime opiniile înaintea deciziei finale de emitere a avizului de mediu.

88. În cazul în care planul sau programul supus procedurii de aprobare este susceptibil să provoace un impact transfrontalier semnificativ, publicul trebuie să fie informat cu privire la evaluarea acestuia în context transfrontalier.

89. Pentru a încuraja participarea publicului la procesul de evaluare strategică de mediu, autoritățile elaborează un *plan de informare și consultare* a publicului interesat conform **Tabelului nr.2**

#### **Tabelul nr.2 Model de plan de informare a publicului**

- |    |                                                                         |
|----|-------------------------------------------------------------------------|
| 1. | Denumirea proiectului planului sau programului propus pentru elaborare; |
| 2. | Denumirea autorității responsabile de aprobarea lor;                    |

3. Procedurile de consultare, ce includ:
  - a) începutul procedurii;
  - b) oportunitățile oferite publicului;
  - c) termenii de referință și locația audierilor publice planificate;
  - d) autoritatea care poate furniza informația probabilă și unde sunt stocate datele pentru examinare;
  - e) autoritatea către care pot fi adresate comentariile, întrebările și termenul de prezentare a lor;
  - f) importanța informației relatate la tema mediului sau sănătății și necesitatea de a o include în planul sau proiectul planului sau programului propus;
4. Notificarea dacă planul sau programul este sau nu subiect pentru procedura de evaluare strategică de mediu în context transfrontalier.

90. Toate *cheltuielile* ce țin de informarea și participarea publicului la procesul de evaluare strategică de mediu sunt suportate de inițiator sau în baza asistenței tehnice. Aceste costuri se referă la: publicarea anunțului, organizarea audierilor, consultărilor, asigurarea traducerii. etc.

91. Responsabilitatea pentru asigurarea informării publicului îi revine inițiatorului planului sau programului, care trebuie să suporte cheltuielile legate de informare și participare a publicului la procedură, și să facă dovada anunțurilor publice (către autoritatea competentă). Aceasta se realizează prin depunerea la autoritatea competentă a *copiilor de pe ziarele în care au fost publicate* anunțurile.

92. Inițiatorul, la etapele evaluării prealabile și determinării domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu, informează publicul, în conformitate cu cerințele Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, despre efectuarea evaluării prealabile și stabilirea domeniului de aplicare a raportului, despre elaborarea planului sau programului și despre informația ce urmează a fi inclusă în raportul privind evaluarea strategică de mediu.

93. Inițiatorul asigură publicului posibilitatea de a exprima opinii cu privire la posibilul impact asupra mediului al planului sau programului, la etapa evaluării prealabile, precum și cu privire la informația ce urmează a fi inclusă în raportul privind evaluarea strategică de mediu, la etapa de stabilire a domeniului de aplicare a raportului.

Publicul transmite obiecțiile și propunerile sale inițiatorului și autorității competente în termen de cel mult *10 zile calendaristice* de la data la care a fost informat.

94. Inițiatorul și autoritatea competentă plasează pe paginile lor web oficiale proiectul planului sau programului, raportul privind evaluarea strategică de mediu și informația privind termenele de prezentare a obiecțiilor și propunerilor pe marginea proiectului planului sau programului și a raportului privind evaluarea strategică de mediu, inclusiv ora și locul desfășurării dezbaterilor publice. Inițiatorul, după examinarea obiecțiilor și propunerilor parvenite din partea publicului, elaborează sinteza obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul respectiv.

95. În dependență de compexitatea actelor supuse consultărilor sau dezbaterilor publice, inițiatorul poate stabili un termen pentru prezentarea opiniilor nu mai mic de *15 zile lucrătoare*. Perioada poate fi extinsă în dependență de necesitate și solicitare.

96. Accesul publicului la informația ce ține de toate etapele privind evaluarea strategică de mediu nu exclude posibilitatea utilizării altor forme de consultări asupra proiectului planului sau programului și asupra raportului privind evaluarea strategică de mediu, conform Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, spre exemplu a audierilor publice la nivel național sau local, în funcție de domeniul de aplicare a planului sau programului respectiv.

## Capitolul VIII

### Consultările în context transfrontalier

#### Secțiunea 1

#### Consultările în context transfrontalier în cazul în care Republica Moldova este parte de origine

97. La etapa de determinare a domeniului de aplicare al raportului privind evaluarea strategică de mediu poate fi constatat, că implementarea planului sau programului pe teritoriul Republicii Moldova poate genera efecte semnificative pentru mediul unui alt stat. Identificarea unor efecte transfrontaliere se determină la examinarea efectelor potențiale ale proiectului planului sau programului și ale alternativelor acestora, *luînd în considerare natura, dimensiunea și localizarea acestora (aproprierea față de frontieră)*, precum și a criteriilor prevăzute în Anexa nr. 1 la Legea nr. 11/2017.

98. În cazul cînd s-a identificat că planul sau programul are un impact semnificativ asupra mediului unui stat vecin se va aplica procedura de consultări transfrontaliere.

99. În conformitate cu angajamentele asumate de Republica Moldova în cadrul *Protocolului privind evaluarea strategică de mediu la Convenția cu privire la evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier, semnat la Kiev (Ucraina) la 21 mai 2003*, autoritatea competentă (Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului sau Agenția de Mediu) de comun acord cu inițiatorul transmite o *notificare* prin canale diplomatice către autoritățile centrale de mediu din statele potențial afectate. La notificare se anexează proiectul planului sau programului și raportul privind evaluarea strategică de mediu.

100. Notificarea și proiectul de plan sau program și raportul privind evaluarea strategică de mediu trebuie expediate părții posibil afectate pînă a fi adoptate. Aceasta trebuie să conțină informații despre termenii de examinare a documentelor expediate, metoda și perioada de efectuare a consultărilor în context transfrontalier. Autoritatea competentă stabilește un termen de pînă *la 15 zile calendaristice* în care partea afectată urmează să comunice despre *participarea sau neparticiparea în procedura evaluării strategice de mediu în context transfrontalier*.

101. În cadrul discuțiilor oficiale cu statul afectat este pus accentele pe:

1) Obiectul consultărilor:

a) aspecte de fond: posibilele efecte de mediu transfrontaliere ale implementării planului sau programului; măsurile pentru a reduce ori compensa aceste efecte.

b) aspecte procedurale: modul în care se va face schimbul de informații între autoritățile naționale și cele ale statelor potențial afectate; modalitățile de informare a publicului interesat din statele potențial afectate; stabilirea unor termene acceptabile pentru consultări, care trebuie să fie suficient de mari pentru identificarea și consultarea publicului și a autorităților de mediu interesate din statul afectat, precum și pentru luarea în considerare a comentariilor acestora.

2) Participanții la consultări:

a) statul de origine (Republica Moldova): inițiatorul planului sau programului; autoritatea competentă (în mod obligatoriu);

b) statul(e) afectat(e): autoritățile abilitate - autoritățile de mediu din statul(e) afectat(e).

102. Corespondența în procesul consultărilor transfrontaliere se realizează pe căi diplomatice cu implicarea autorității competente și a inițiatorului.

103. Dacă în termen de *15 zile* statul posibil afectat și-a exprimat interesul de a participa în procedura evaluării strategice de mediu, autoritatea de mediu din țara afectată în termen de 45 de zile va prezenta opinia sa asupra proiectului planului sau programului și raportului privind evaluarea strategică de mediu și de desfășurare a consultărilor pe teritoriul statului.

104. Consultările se vor desfășura doar cu statele care comunică intenția de a participa la procedura transfrontalieră.

105. Inițiatorul trebuie să pună la dispoziția autorității competente (Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului sau Agenției de Mediu) a părții de origine din Republica Moldova proiectul de plan sau program și a raportului privind evaluarea strategică de mediu, inclusiv, dacă este necesar, traducerea acestora în una din limbile oficiale ale Organizației Națiunilor Unite (*engleza, rusa, spaniola, franceza, chineza și araba*). Având în vedere că, statele care pot fi afectate de anumite măsuri din planurile sau programele elaborate de instituțiile din Republica Moldova sunt România și Ucraina, limbile în care se comunică sunt, după caz, româna, engleza sau rusa. Traducerea documentelor este asigurată de inițiator.

106. Autoritatea abilitată a părții posibil afectate (România, Ucraina sau alte state care și-au exprimat intenția de participare în procedura de evaluare strategică de mediu) este responsabilă de asigurarea informării publicului și a altor autorități interesate de pe teritoriul lor. Acestea organizează consultări asupra planului sau programului și asupra raportului privind evaluarea strategică de mediu cu părțile interesate, colectează opiniile/propunerile asupra documentelor și prezintă opinia generalizată părții de origine (Republica Moldova).

107. Autoritatea competentă (Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului sau Agenția de Mediu), și/sau elaboratorul raportului privind evaluarea strategică de mediu din țara de origine (Republica Moldova) desfășoară consultări cu autoritățile competente pentru protecția mediului și cele din domeniul sănătății *din statele potențial afectate (România sau Ucraina)* cu privire la eventualul

impact în context transfrontalier al planului sau programului și cu privire la măsurile de prevenire, diminuare sau atenuare a consecințelor nefaste ale planului sau programului.

108. Aceste consultări se desfășoară pe teritoriul Republicii Moldova și sunt organizate de către inițiator, autoritatea competentă și elaboratorul raportului utilizând canalele diplomatice pentru invitarea autorităților abilitate ale statului posibil afectat. Cheltuielile de călătorie pentru participare sunt acoperite de către participanții din partea statului afectat.

109. De asemenea, pot fi utilizate și metode de consultări, cum ar fi: corespondența în formă scrisă sau prin folosirea metodelor moderne de comunicare prin internet, cu respectarea procedurilor comunicării pe canale diplomatice.

110. Procesele-verbale ale ședințelor/consultărilor în context transfrontalier, sinteza propunerilor și proiectul planului sau programului și raportul privind evaluarea strategică de mediu cu modificări sunt depuse la dosarele ținute de inițiator și autoritatea competentă a țării de origine.

111. Procedura de consultare transfrontalieră se consideră finalizată odată cu recepționarea pe căi diplomatice a opiniei generalizate asupra proiectului de plan sau program și asupra raportului privind evaluarea strategică de mediu.

112. Inițiatorul promovează spre aprobare planul sau programul însoțit de avizul de mediu, doar după finalizarea procedurii consultărilor în context transfrontalier cu partea afectată.

113. După aprobarea planului sau programului de către partea de origine (Republica Moldova) autoritatea competentă prezintă autorității abilitate a părții afectate în termen de *15 zile* următoarele informații:

1) fundamentarea integrării problemelor de mediu în conținutul planului sau programului (*identificarea aspectelor de mediu ce au fost incluse în plan sau program în urma efectuării evaluării strategice de mediu*);

2) rezultatele consultărilor în context transfrontalier cu autoritățile și organizațiile/instituțiile interesate;

3) programul cu măsurile de monitorizare;

## **Secțiunea a 2-a**

### **Consultările în context transfrontalier în cazul în care Republica Moldova este parte afectată**

114. Republica Moldova este parte afectată atunci când primește o notificare de la partea de origine (România, Ucraina, ș.a.) cu proiectul planului sau programului și raportul privind evaluarea strategică de mediu într-o limba convenită de părți.

115. Autoritatea competentă din Republica Moldova (Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului sau Agenția de Mediu), în termen de cel mult *15 zile*, comunică despre participarea sau neparticiparea sa la procedura de evaluare strategică de mediu în context transfrontalier.

116. Poziția oficială privind participarea sau neparticiparea în procedura de evaluare strategică transfrontalieră este emisă de către autoritatea competentă din Republica Moldova (Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului sau

Agenția de Mediu) în baza consultărilor organizate cu publicul și cu autoritățile naționale relevante. Scrisoarea oficială este transmisă autorității abilitate a statului de origine prin canale diplomatice.

117. Autoritatea competentă a părții afectate (Republica Moldova) asigură desfășurarea procesului de informare și consultare cu autoritățile relevante și asociațiile obștești de mediu din țară. Procesul de consultare are loc conform cerințelor art.8-9 ale Legii nr.11/2017.

118. Important este că, autoritatea competentă, precum și autoritățile consultate și publicul să aibă o imagine clară asupra alternativelor posibile și a motivelor pentru care acestea sunt sau nu considerate cea mai bună opțiune, care sunt măsurile de diminuare a riscurilor și care sunt activitățile planificate cu potențial impact asupra mediului și sănătății populației.

119. Autoritatea competentă a părții afectate (Republica Moldova) prezintă în termen care nu va depăși *45 de zile*, avizul de mediu părții de origine conform Anexei nr. 9, luînd în considerare opiniile autorităților interesate și ale publicului.

120. Consultările cu publicul și cu autoritățile naționale relevante din țara afectată (Republica Moldova) sunt organizate de către autoritatea abilitată a statului de origine pe teritoriul acesteia (România, Ucraina, ș.a).

121. Cheltuielile pentru participarea reprezentanților părții afectate la consultările organizate de partea de origine se face pe contul statului afectat (Republica Moldova).

122. După recepționarea de la partea de origine a următoarelor documente:

1) fundamentarea integrării problemelor de mediu în conținutul planului sau programului;

2) rezultatele consultărilor în context transfrontalier;

3) programul de monitorizare;

Autoritatea competentă, în termen de *5 zile lucrătoare*, le plasează pe pagina sa web oficială și informează în acest sens publicul și autoritățile interesate.

## **Capitolul IX**

### **Dispoziții generale cu privire la acordurile internaționale**

123. Dacă prevederile acordurilor internaționale la care Republica Moldova este parte stabilesc alte norme decît cele stabilite în legislația Republicii Moldova cu privire la protecția mediului, se aplică prevederile acordurilor internaționale.

Se va ține cont de două aspecte:

1) în cazul aspectului ce ține de procedura de efectuare a evaluării strategice de mediu se vor aplica următoarele acte:

a) Convenția privind accesul la informație, justiție și participarea publicului la adoptarea deciziilor în domeniul mediului, semnată la Aarhus, Danemarca, la 25 iunie 1998, ratificată prin Hotărîrea Parlamentului nr. 346 din 7 aprilie 1999 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr. 039);

b) Convenția cu privire la evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier (Convenția Espoo), semnată la Espoo, Finlanda la 25 februarie 1991, ratificată prin Hotărîrea Parlamentului nr. 1546-XII din 23 iunie 1993 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1993, nr. 006);

c) Protocolul privind evaluarea strategică de mediu la Convenția privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier, semnat la Kiev (Ucraina) la 21 mai 2003, ratificat prin Legea nr.156 din 26 iulie 2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 336-346, art. 561).

2) aspectul ce ține de aplicarea prevederilor evaluării de mediu, pentru care pot fi folosite tratatele internaționale din toate domeniile cum ar fi: aer, apă, diversitate biologică, etc. Lista tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, poate fi accesată pe pagina web al autorității competente.

## Capitolul X

### Aprobarea planului sau a programului

124. Pentru luarea deciziei de aprobare a planului sau programului se iau în considerare concluziile raportului privind evaluarea strategică de mediu, avizul de mediu, obiecțiile și propunerile parvenite după consultările cu publicul și cu autoritățile administrației publice centrale și locale, rezultatele consultărilor în context transfrontalier.

125. Astfel, nici un plan sau program sau vre-o modificare a acestuia nu pot fi supuse aprobării *fără obținerea avizului de mediu de la autoritatea competentă* (cele ce se supun obligatoriu procedurii evaluării strategice de mediu, precum și cele care au fost supuse determinării necesității de efectuare a evaluării strategice de mediu). Pentru aceste tipuri de planuri sau programe sau modificările lor este obligatorie parcurgerea etapelor de efectuare a evaluării strategice de mediu și obținerea *avizului de evaluarea prealabilă și/sau avizului de mediu*.

126. Inițiatorul este obligat *să obțină avizul de mediu*, în cazul în care planul sau programul sau modificarea acestora face obiectul procedurii de evaluare strategică de mediu sau a fost determinată necesitatea de efectuare a evaluării strategice de mediu (evaluarea prealabilă). Totodată, autoritatea competentă este obligată să emită *avizul de mediu* pentru aprobarea planului sau programului sau modificarea acestuia *numai pentru varianta care a fost consultată*.

127. În procesul definitivării planului sau programului inițiatorul trebuie să se asigure că, concluziile din raportul privind evaluarea strategică de mediu, avizul de mediu, obiecțiile și propunerile colectate în timpul consultărilor cu publicul și cu autoritățile interesate, rezultatele consultărilor transfrontaliere sînt luate în considerare și reflectate în versiunea finală a planului sau programului. Versiunea electronică a documentelor menționate sunt păstrate la inițiator și la autoritatea competentă. Toate originalele sunt păstrate la inițiatorul planului sau programului.

128. Pentru aprobarea planului sau programului de către Guvern sau Parlament sau autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea, și care au fost supuse evaluării strategice de mediu, inițiatorul prezintă documentele prevăzute de legislație, *inclusiv avizul de mediu*.

129. După aprobarea planului sau programului de către Parlament, Guvern sau autoritățile administrației publice locale, inițiatorul plasează pe pagina sa web oficială avizul de mediu, precum și:

1) planul sau programul în forma aprobată;

2) informații privind modul în care au fost integrate în plan sau program problemele de mediu, impactul planului sau programului asupra mediului, inclusiv asupra sănătății populației;

3) informații privind consultarea publicului și a autorităților administrației publice centrale și locale, rezultatele consultărilor în context transfrontalier, conform prevederilor art. 9–12 din Legea nr. 11/2017.

## **Capitolul XI**

### **Monitorizarea planurilor și programelor**

130. Scopul monitorizării este de a verifica dacă implementarea planurilor sau programelor nu va cauza daune mediului și că acestea se implementează în concordanță cu decizia luată.

131. Monitorizarea este măsurarea performanțelor implementării planului sau programului și determinarea dacă efectele acestuia sunt cele anticipate pentru a stabili necesitatea revizuirii ulterioare ale acestuia.

132. Inițiatorul, în limita competențelor sale și în conformitate cu programul stabilit, monitorizează efectele semnificative asupra mediului, inclusiv asupra sănătății populației, ale implementării planului sau programului cu scopul de a identifica efectele adverse neprevăzute într-un stadiu incipient și pentru a putea întreprinde măsurile de remediere corespunzătoare.

133. Efectele importante pentru mediu la nivelul de implementare a planurilor sau programelor trebuie să fie monitorizate pentru a identifica oricare efect advers neprevăzut și a stabili acțiuni de prevenire. Decizia ce și cum trebuie monitorizat, este luată la etapele incipiente procesului de evaluare strategică de mediu și în procesul de elaborare a planului sau programului. Trebuie de menționat ca, monitoringul de mediu este deferit de monitoringul eficienței programului sau planului. Setul indicatorilor de mediu trebuie găsit în așa fel ca să fie prezentate mai bine preocupările de mediu sau impacturile prevăzute în etapele implementării planului sau programului.

134. Programul de monitorizare include în sine un tabel în care se indică indicatorii de monitorizare, perioada monitorizării și structurile responsabile în elaborarea rapoartelor de monitorizare și dispunerea acestora către publicul larg. Programul de monitorizare este parte componentă al planului și programului și al raportului de evaluare strategică de mediu.

În raportul de evaluare strategică și în avizul de mediu este indicată instituția responsabilă în monitorizarea implementării obiectivelor de mediu.

135. Procesul de monitorizare a implementării planului sau programului poate fi verificat pentru a determina dacă sunt respectate obiectivele de mediu, sau se aplică programul sistematic privind estimarea impactului. Sistemul de înregistrare a informației poate fi folosit pentru monitoringul obstacolelor și progresului procesului de implementare, și pentru focalizarea sau ajustarea tuturor proceselor evaluării strategice de mediu. Monitoringul efectelor cumulative poate fi rezonabil pentru planurile sau programele ce provoacă schimbările în mediu pe scara regională sau modifică valorile esențiale a naturii.

136. În baza programului prestabilit inițiatorul informează autoritatea competentă referitor la implementarea obiectivelor de mediu din cadrul planului sau programului. Rapoartele sunt publice și se plasează pe pagina sa web.

## Capitolul XII

### Răspunderea și contestarea deciziilor

137. În vederea asigurării implementării coerente a Legii nr.11/2017 privind evaluarea strategică de mediu, au fost stabilite prevederi privind răspunderea pentru neexecutarea cadrului normativ.

Aceste forme de răspundere sunt:

1) *disciplinară* în baza legislației muncii pentru funcționarii publici ce au executat eronat sau au ignorat prevedere Legii nr.11/2017;

2) *civilă* ce poate ține de lezarea drepturilor sau nerespectarea prevederilor stipulate între contractele civile încheiate în special între inițiator și elaborator;

3) *contravențională* se va aplica pentru încălcarea prevederilor Codului Contravențional.

4) *penală* va surveni doar în cazul în care prin acțiunile reprezentanților inițiatorului, elaboratorului, autorității competente au fost cauzate prejudicii considerabile mediului, vieții și sănătății omului.

138. Posibilitatea de a contesta în instanță este aplicabilă și în cazul dacă una dintre părți consideră că decizia emisă la orice etapă a procedurii de evaluare strategică de mediu a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural sau de drept material conform prevederilor Legii contenciosului administrativ nr. 793/2000.

#### Anexa nr. 1

la Ghidul cu privire la efectuarea procedurilor  
privind evaluarea strategică de mediu

#### Modelul de contract pentru angajarea elaboratorilor de realizare a evaluării strategice de mediu

**Generalități** - contextul organizațional și motivele pentru care este necesară efectuarea evaluării strategice de mediu, deciziile ce urmează să fie luate;

**Obiectul** - identificarea, descrierea și evaluarea efectelor semnificative asupra mediului, denumirea documentului strategic sectorial, cele mai importante constrângeri legate de mediu, resurse naturale și schimbările climatice care influențează sectorul. Posibilitățile pentru îmbunătățirea stării mediului.

**Rezultatul** – realizarea studiului de determinare a necesității de efectuare a evaluării strategice de mediu și elaborarea Raportului de evaluarea strategică de mediu pentru plan sau program.

**Sarcini:**

1. Studiul determinării necesității de efectuare a evaluării strategice - analiza generală a cadrului legislativ și instituțional, planificarea acestora și descrierea documentelor strategice în cazul în care acestea există, descrierea beneficiarilor, a aspectelor cheie, a scopului de mediu ce urmează a fi dezvoltat în raportul de evaluarea strategică de mediu, recomandări asupra impactului identificat și metodologiei de evaluare a sectorului strategic, stabilirea termenilor de elaborare a Raportului de evaluare strategică de mediu.
2. Raportul privind evaluare strategică de mediu – bazat pe rezultatele studiului de

determinare a necesității; evaluarea impactului potențial de mediu; *analiza indicatorilor de performanță și aprecierea capacităților instituționale*; elaborarea concluziilor și recomandărilor; aspecte cheie ale analizei de mediu; identificarea și evaluarea riscurilor, constrângerilor și oportunităților factorilor de mediu și schimbărilor climatice care afectează pozitiv sau negativ eficiența și durabilitatea documentelor sectorului, identificarea și evaluarea impactului sectorului, adresarea către instituțiile regulatorii privind problemele de mediu identificate și prevederea acestora în documentele strategice; suportul și angajamentele beneficiarilor identificați, concluzii și recomandări.

**Planul de lucru:**

**Expertiză:**

**Raportare:** Perioada de raportare/forma raportului

**Perioada de implementare și alocarea resurselor pentru activitățile planificate:**

**Plata pentru serviciul prestat:**

În sarcina elaboratorului pot fi incluse și responsabilități privind desfășurarea consultărilor cu autoritățile competente și cu publicul, cum ar fi, organizarea ședințelor, atelierelor, consultări, focus grup, mese rotunde cu scopul de a identifica problemele de mediu, colectarea datelor, stabilirea alternativelor.

## **Anexa nr. 2**

*la Ghidul cu privire la efectuarea procedurilor  
privind evaluarea strategică de mediu*

### **Elementele de bază ale unui caiet de sarcini pentru realizarea evaluării strategice de mediu**

**Sarcina 1:** Analiza situației și evaluarea priorităților de mediu.

Consultantul va identifica prioritățile evaluării strategice de mediu printr-o analiză a aspectelor de mediu și preocupările prioritare de mediu ale părților interesate.

**Sarcina 2:** Analiza părților interesate.

Consultantul va identifica părțile cheie interesate din sectorul public și privat, va analiza interesele acestora, planificarea și revizuirea rolului, mandatului și legăturilor instituționale dintre diverse părți interesate.

**Sarcina 3:** Evaluarea situației curente și stabilirea priorităților de mediu.

**Sarcina 4:** Evaluarea punctelor slabe a capacităților instituționale.

Consultantul pentru evaluarea strategică de mediu va evalua capacitatea instituțională și de guvernare pentru gestionarea riscurilor de mediu.

**Sarcina 5:** Planul instituțional, financiar, de management și de monitorizare.

Consultantul pentru evaluarea strategică de mediu va formula propuneri concrete pe termen scurt, mediu și lung. Aceasta va include cuantificarea resurselor necesare pentru punerea în aplicare a acestor recomandări și formularea unui plan de monitorizare și evaluare care implică participarea mai multor părți interesate pentru a preveni riscurile ce ar putea să apară.

**Sarcina 6:** Diseminarea.

Proiectul de raport de evaluare strategică de mediu și recomandările vor fi validate într-un atelier de lucru care va convoca părțile interesate sectoriale și la nivel regional.

**Alte activități de lucru:**

1) **Contribuirea** la elaborarea informației pentru etapa de determinare a necesităților efectuării evaluării impactului asupra mediului, adică furnizarea de informații inițiale privind starea de mediu și/sau sănătatea publicului din zona care ar putea fi afectată și problemele de mediu și sănătatea publică relevante pentru plan sau program.

2) **Pregătirea informației** pentru determinarea domeniului de aplicare a raportului privind

evaluarea strategică de mediu, care conține:

- a) identificarea principalelor probleme de mediu și de sănătate publică care trebuie abordate în continuare în evaluarea strategică de mediu, precum și aspectele care nu sunt relevante pentru un anumit plan sau program și, prin urmare, nu trebuie să fie incluse în analiza ulterioară;
- b) prezentarea alternativelor posibile sau opțiuni care ar trebui abordate în cadrul evaluării strategice de mediu;
- c) identificarea dimensiunii teritoriale a efectelor posibile;
- d) identificarea analizelor și sondajelor care să fie efectuate în continuare, precum și metode și instrumente care să fie utilizate;

e) identificarea părților interesate pentru a fi implicate în pașii ulteriori (inclusiv, autoritățile de mediu și sănătate publică, precum și alte autorități ale administrației publice).

**3) Pregătirea Raportului** privind evaluarea strategică de mediu care include toate analizele necesare, după cum urmează:

- a) analiza situației inițiale pentru problemele de mediu și de sănătate publică relevante planului sau programului;
- b) evaluarea posibilelor efecte semnificative asupra mediului;
- c) formularea măsurilor relevante de diminuare a posibilului impact;
- d) propunerea schemelor de monitorizare.

**4) Coordonarea** implicării părților interesate, inclusiv a participării publicului în cadrul procesului de evaluare strategică de mediu, luarea în considerare a comentariilor și sugestiilor primite în procesul de determinare a domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu.

**5) Comunicarea și coordonarea** cu echipa de planificare pentru a realiza o integrare corectă a rezultatelor evaluării strategice de mediu în documentul strategic.

**6) Comunicarea și coordonarea** activităților cu autoritatea competentă pe procesul de consultare a listei cu informații agreeate reciproc în procesul de determinare a domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu.

### Anexa nr. 3

*la Ghidul cu privire la efectuarea procedurilor  
privind evaluarea strategică de mediu*

## Modelul scrisorii și conținutul informației privind determinarea necesității efectuării evaluării strategice de mediu (evaluarea prealabilă)

### Modelul scrisorii oficiale pentru evaluarea prealabilă

1. ANTEȚ\*;

*\* care va include date despre numele inițiatorului, adresa, date de contact (tel., fax, e-mail, etc.);*

2. Numărul de înregistrare și data scrisorii elaborate de către inițiator;

3. Destinatarul – autoritatea competentă (Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului sau Agenția de Mediu), pentru care legislația atribuie competență de realizare a procedurii de evaluare strategică de mediu;

4. Conținutul solicitării pentru obținerea **avizului de evaluare prealabilă** asupra proiectului planului sau programului în următoarea redacție:

Prin prezenta **solicităm efectuarea evaluării prealabile asupra planului/programului:**  
„\_\_\_\_\_” (se va completa denumirea proiectului  
planului/programului),

pentru a se decide, dacă urmează să fie supusă procedurii de evaluare strategică de mediu, în conformitate cu Legea nr.11 din 2 martie 2017 privind evaluarea strategică de mediu.

În acest context, se anexează următoarea informație privind determinarea necesității efectuării evaluării strategice de mediu, care va constitui temei pentru emiterea avizului prealabil în acest sens.

5. ANEXĂ \_\_\_\_\_ file;

În original semnătura, numele și prenumele inițiatorului, și după caz, ștampilă umedă.

**Informația necesară pentru efectuarea evaluării prealabile  
(perfectată de inițiator)**

**1) informații despre inițiator**

**a) denumirea și adresa institutiei**

*(Inițiatorul panului/programului – autoritatea administrație publice centrale sau locală, care solicită determinarea necesității evaluării stratgice de mediu, cu includerea denumirii acesteia, adresa juridică, poștală, datele de contact (numerele de telefon, fax și adresa de email, etc.)).*

**b) numele, prenumele, adresa și datele de contact ale reprezentantului autorizat de inițiator;**

*(Se va indica numele, prenumele, funcția ocupată, adresa poștală și electronică, numerele de telefon și fax ale persoanei care reprezintă inițiatorul și asigură orice acțiune în legătură cu elaborarea planului sau programului și a procedurii evaluării strategice de mediu).*

**2) informații privind planul sau programul**

**a) denumirea planului sau programului;**

*(Denumirea completă a planului sau programului, după caz. Reamintim, că denumirea nu este un criteriu care ar determina necesitatea efectuării sau neefectuării evaluării strategice de mediu. Sunt supuse evaluării strategice de mediu doar acele planuri și programe care corespund prevederilor art.3 al Legii nr.11/2017).*

**b) fundamentarea necesității de elaborare a planului sau programului;**

*(Complexul de cercetări și investigații întreprinse ex-ante procesului de inițiere a elaborării proiectului de plan sau program, care argumentează necesitatea inițierii unei politici naționale sau locale în scopul stabilirii unor descrieri și analize a problemelor identificate/existente, identificării obiectivelor aferente problemelor vizate, definirea instrumentelor de soluționare a acestor probleme și impactul așteptat asupra statului și societății. Adițional, trebuie identificate riscurile posibile ale implementării planului sau programului;*

*Fundamentarea trebuie să descrie scopul și obiectivele, domeniul de aplicare, principalele caracteristici ale acestuia, viziunile noi, activitățile/acțiunile ce se doresc a fi întreprinse pentru realizarea planului sau programului).*

**c) principalele aspecte de protecție a mediului, incluse în proiectul planului sau programului;**

*(În contextul identificării aspectelor de mediu la această etapă se prezintă următoarea informație: definirea și identificarea părților interesate; definirea unor propuneri privind aspectele de mediu, care vor ghida ulterior analiza mai detaliată în procesul de efectuare a evaluării strategice de mediu).*

**d) principalele direcții și termenul de implementare;**

*(Descrierea succintă a domeniului de aplicare prevăzut la art.3 alin.1 și caracteristicile principale a intervenției acestuia. Se indică dacă acțiunea presupune modificarea planului sau programului, sau elaborarea unui document nou. Trebuie de indicat care este perioada de implementare a planului sau programului).*

**e) existența unui cadru pentru proiectele și activitățile enumerate în anexele nr. 1 și 2 la Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului și pentru care este necesară autorizația;**

(Aici inițiatorul indică care este baza legislativă și politică pentru elaborarea planului și programului. Inițiatorul trebuie să argumenteze și să indice dacă în viitorul plan sau program va fi prevăzută implementarea activităților ce cade sub incidența Anexelor nr. 1 și 2 la Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului).

g) impactul posibil semnificativ asupra mediului, inclusiv asupra sănătății populației, ca urmare a implementării planului sau programului;

(Planurile și programele care sunt susceptibile de a avea efecte semnificative asupra mediului, inclusiv asupra sănătății populației sunt supuse evaluării strategice de mediu. La etapă de determinare a necesității este descris doar impactul susceptibil asupra mediului. Etapa determinării necesității efectuării evaluării strategice de mediu include descrierea potențialelor efecte semnificative asupra mediului ale planurilor și programelor. Ulterior acestei etape, de la caz la caz, se examinează individual pentru fiecare plan sau program, în vederea determinării dacă pot avea acestea efecte semnificative asupra mediului).

f) termenul de elaborare și metoda de aprobare a planului sau programului;

(Se indică perioada completă de la inițiere pînă la aprobarea planului sau programului, ținîndu-se cont și de perioada dedicată pentru consultări cu publicul și cu autoritățile interesate. Se indică dacă planul sau programul va fi adoptat de Parlament, Guvern sau de o autoritate a administrației publice locale de nivelul al doilea. La fel, trebuie să fie prevăzut dacă planul sau programul va avea posibil impact transfrontalier).

### **3) informații privind teritoriul afectat:**

a) stabilirea teritoriului afectat;

(Se definește și descrie teritoriul geografic pentru care se va face evaluarea, deci s-ar include descrierea: zonei, localității, regiunii asupra căreia se va desfășura planul sau programul. Teritoriul este descris din mai multe puncte de vedere: administrativ, geografic și elementele de mediu. Este necesar de anexat harta zonei cu toate elementele ce sunt necesare pentru elaborarea/implementarea planului sau programului).

b) principalele caracteristici și probleme de mediu din teritoriul afectat.

(Informația dată, în partea de evaluare prealabilă, trebuie să prevadă care sunt cele mai mari probleme de mediu din teritoriul unde se va implementa planul sau programul. Problemele de mediu trebuie să facă referință la componentele de mediu: aer, apă, sol, subsol, diversitatea biologică, păduri, etc.).

Partea desenată, schițe, hărți ș.a. trebuie să prezinte amplasarea în spațiu a obiectivelor/proiectelor ce se doresc a fi dezvoltate în viitor, precum și încadrarea față de ariile naturale protejate/zone protejate/zone cu regim special, etc.

Se recomandă ca informația perfectată pentru evaluarea prealabilă să nu depășească 10 pagini.

#### **Anexa nr. 4**

la Ghidul cu privire la efectuarea procedurilor  
privind evaluarea strategică de mediu

#### **Tipuri de întrebări pentru etapa de determinare a necesității efectuării evaluării strategice de mediu (evaluarea prealabilă)**

<b>ÎNTREBĂRI</b>	<b>DA</b>	<b>NU</b>
1. Planul sau programul ar duce la schimbări semnificative în acțiunile, comportamentul sau deciziile persoanelor, întreprinderilor, altor organizații neguvernamentale sau guvernamentale care ar putea duce la:		
a) dezvoltarea infrastructurii și a clădirilor, folosirea terenurilor sau alte schimbări la nivel urban sau rural?		

b) dezvoltarea terenurilor în zonele verzi sau în zonele de conservare a naturii?		
c) un impact negativ asupra resurselor de mediu și/sau naturale?		
d) schimbări în consumul de energie de către populație și, în special, în combustibili fosili și, prin urmare, în emisiile de dioxid de carbon și alte gaze cu efect de seră?		
e) schimbări ale consumului de către populație ale altor resurse naturale (de exemplu, apă, sol, substanțe minerale sau cele agregate)?		
f) modificări ale cantității sau tipului de deșeuri produse (solide, lichide, periculoase) sau a poluanților deversați în apă, aer, sol?		
g) modificări ale emisiilor de gaze cu efect de seră provenite din alte surse (de exemplu, metanul provenind de la activitatea zootehnică și de la depozitele de deșeuri)?		
h) impactul asupra oamenilor și a comunităților, de ex. prin creșterea zgomotului, deranjamentelor?		
2. În procesul de elaborare a planului sau programului s-a luat în considerare planurile sau programele mai detaliate din același sector (atunci când se discută despre o ierarhie verticală) sau planurile și programele din alte sectoare la același nivel (sistem orizontal)?		
3. Prezintă mediul local vre-o constrângere asupra dezvoltării zonei geografice acoperite de plan sau program?		
4. Implementează planul sau programul cerințele legale care pot fi racordate la utilizarea resurselor, producerea și managementul deșeurilor sau alte aspecte asociate promovării dezvoltării durabile?		
5. Este scopul planului sau programului de a promova dezvoltarea durabilă?		

**Folosirea listei de control pentru identificarea posibilității ca proiectul planului sau programului să aibă efecte asupra mediului**

Întrebările din tabel pot fi adaptate pentru a se potrivi contextului planului sau programului și naturii anumitor procese administrative. Răspunsul la aceste întrebări poate necesita o discuție scurtă, cu alți specialiști care au cunoștințe despre domeniile menționate mai sus, de ex. deșeuri, transport și economie. Este important ca verificarea să nu fie efectuată de o singură persoană care nu înțelege pe deplin interacțiunile potențiale ale planului sau programului cu o gamă largă de date de mediu.

Lista de control cuprinde o serie de întrebări care vor fi luate în considerație pentru a identifica posibilitatea ca proiectul planului sau programului supus evaluării prealabile să aibă sau nu efecte semnificative asupra mediului. În coloana 1 sunt întrebări principale, fiecare dintre acestea fiind urmată de alte întrebări subsidiare. Întrebările principale se referă la posibilitatea apariției unei acțiuni/efect ca o consecință a caracteristicilor planului sau programului.

Folosind lista se va răspunde la fiecare întrebare subsidiară cu unul dintre următoarele răspunsuri posibile:

- DA – dacă este posibil să apară un efect;
- NU – dacă nu este de așteptat să apară un efect;

Răspunsurile se înscriu în coloana 2 și 3. Pentru cazurile în care s-a răspuns prin „DA”, următorul pas este de a decide dacă este posibil ca efectul respectiv să fie semnificativ.

**Folosirea listei de control pentru identificarea posibilității ca efectul să fie semnificativ**

Deseori apar dificultăți atunci când trebuie să se decidă dacă efectul este semnificativ. Este util ca cel care ia această hotărâre să aibă în vedere în ce măsură efectul respectiv poate avea un

rol hotărâtor asupra deciziei de emitere a avizului de mediu pentru proiectul planului sau programului.

După răspunsul la toate întrebările urmează să se decidă dacă proiectul planului sau programului va fi supus evaluării strategice de mediu. Nu există o regulă general aplicabilă în acest sens. Teoretic, se poate cere efectuarea evaluării strategice de mediu dacă există un singur răspuns „DA”. Oricum, cu cât există mai multe răspunsuri „DA” cu atât este mai justificată decizia privind efectuarea evaluării strategice de mediu pentru planul sau programul examinat.

## **Anexa nr. 5**

*la Ghidul cu privire la efectuarea procedurilor  
privind evaluarea strategică de mediu*

### **Modelul avizului de evaluare prealabilă**

Antetul autorității competente pentru reasurse naturale și mediu, adresa, date de contact

#### **AVIZ DE EVALUARE PREALABILĂ**

Nr. \_\_\_\_\_ din \_\_\_\_\_

Ca urmare a notificării adresate de .....

..... (*numele și adresa inițiatorului*)

înregistrată cu nr. .... din ....., privind evaluarea prealabilă a planului/programului .....(*denumirea planului sau programului*)

în baza Legii nr.11 din 02 martie 2017 privind evaluarea strategică de mediu (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.109-118, art.155) a Hotărârii Guvernului nr. 695 din 30 august 2017 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.322-328, art.797), cu modificările și completările ulterioare, a Hotărârii Guvernului nr. 549 din 13 iunie 2018 cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea Agenției de Mediu, (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.210-223, art.603) (*se vor indica și alte acte normative care prevăd procedura de implementare a evaluării strategice de mediu*)

în urma examinării și verificării documentelor transmise, având în vedere că:

(*se înscriu următoarele: proiectul/planul intră sau nu sub incidența Legii nr.11/2017, criteriile de determinare a necesității evaluării strategice de mediu conform anexei nr.1 la Legea nr.11/2017, scopul planului/programului*)

**Autoritatea competentă pentru protecția mediului** .....,

(*se indică autoritatea*)

în rezultatul examinării/consultării informației prezentate pentru determinarea necesității efectuării evaluării strategice de mediu (evaluarea prealabilă) (a rezultatelor de identificare a impactului posibil semnificativ asupra mediului),

#### **DECIDE:**

1) planul/programul ..... (*denumirea planului/programului*) propus a fi dezvoltat/implementat .....(*se indică regiunea localitatea, țara*) urmează a fi supus evaluării strategice de mediu în context transfrontalier;

2) planul/programul ..... (*denumirea planului/programului*) propus a fi dezvoltat/implementat .....(*se indică regiunea localitatea, țara*) urmează a fi supus evaluării strategice de mediu;

3) planul/programul ..... (*denumirea planului/programului*) propus a fi

dezvoltat/implimentat .....(se indică regiunea localitatea, țara) nu urmează a fi supus evaluării strategice de mediu;

(se indică justificarea deciziei care a stabilit lipsa sau necesitatea demarării procedurii de evaluare strategică de mediu în conformitate cu prevederile art.3 din Legea nr.11/2017)

Avizul se emite cu următoarele condiții: .....

.....  
.....  
.....  
(se inscrie orarul și abordarea propusă pentru procesul de evaluare strategică de mediu (dacă o evaluare strategică de mediu este considerată aplicabilă, persoana de contact pentru comentariile publicului)

Prezentul aviz este valabil de la data emiterii, pe toată perioada de valabilitate a planului/programului.....(se indică denumirea planului sau programului), dacă nu intervin modificări ale acestuia.

Nerespectarea condițiilor prezentului aviz poate fi contestat în instanța de judecată în baza Legii Contenciosului Administrativ nr.793/2000, cu modificările și completările ulterioare.

Conducător

Nume, prenume

Șef subdiviziune

Nume, prenume

Întocmit:

(nume, prenume, tel de contact)

#### **Anexa nr. 6**

*la Ghidul cu privire la efectuarea procedurilor privind evaluarea strategică de mediu*

### **Conținutul-cadru a informației pentru raportul privind evaluarea strategică de mediu**

**I. Elaborarea listei de informații pentru determinarea domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu presupune următoarele:**

1. Analiza preliminară a stării mediului (situația inițială) în țară/zonă/regiune;
2. Identificarea obiectivelor politicii de mediu (și de sănătate publică) relevante pentru elaborarea și implementarea planului sau programului;
3. Identificarea problemelor de mediu (și de sănătate publică) primordiale relevante pentru elaborarea și implementarea planului sau programului;
4. Consultarea părților interesate.

**Informația care trebuie inclusă în raportul privind evaluarea strategică de mediu va conține:**

- 1) Rezumatul conținutului, principalele obiective ale planului sau programului și conexiunile lui cu alte planuri sau programe va descrie componentele-cheie ale planului sau programului, obiectivele, procesul de planificare, problemele cheie și soluțiile alternative examinate.

## **2) Inițiatorul planului sau programului și organizarea planificării**

- a) date despre inițiatorul planului sau programului (ex. cine pune în aplicare planul sau programul, direcția responsabilă pentru implementarea acestuia);
- b) date despre organizarea elaborării planului sau programului – numele, persoanei responsabil de elaborarea planului sau programului, denumirea proiectului planului sau programului, etc. *(aproximativ 0,5 pagini)*.

## **3) Conținutul planului**

- a) argumentarea necesității elaborării/actualizării planului sau programului, cuprinsul planului sau programului, descrierea caracterului planului sau programului, descrierea problemelor pe care le va aborda planul sau programul (se vor arăta diferențele dintre planul sau programul anterior);
- b) propunerile alternativelor propuse pentru a fi luate în considerație;  
*(aproximativ 2 pagini, inclusiv ilustrații grafice (ex., harta teritoriului delimitat, cele mai importante schimbări planificate de utilizare a teritoriului sau domeniile de dezvoltare noi luate în considerație)).*

## **4) Procesul de planificare**

- a) descrierea etapelor de elaborare a planului sau programului, inclusiv graficul de elaborare;
- b) informație despre procedura de aprobare a planului sau programului – când este planificată aprobarea, prin ce act va fi aprobat, care este autoritatea care îl va aproba, etc. *(aproximativ 0,5 – 1 pagini)*.

## **5) conexiunea cu alte planuri sau programe relevante**

- a) vor fi identificate informații despre alte planuri și programe care trebuie să fie luate în considerare pe parcursul elaborării și implementării planului sau programului (ex. planurile regionale de dezvoltare, planurile naționale/regionale privind transportul, planul național privind managementul deșeurilor, etc.). Se enumeră doar lista documentelor relevante cu o descriere succintă de ce acest document concret este important. *(aproximativ 0,5-1 pagini)*.

**II. Aspectele relevante ale stării actuale a mediului, inclusiv ale sănătății populației pe teritoriul determinat, posibilul impact asupra mediului și sănătății populației în urma implementării planului sau programului, evoluția sa probabilă fără implementarea planului sau programului, care va descrie la general starea componentelor de mediu în baza analizei informațiilor disponibile din surse deschise de date de mediu și consultații preliminare cu părțile interesate, evoluția posibilă, în caz că planul sau programul nu va fi implementat, precum și măsuri pentru preîntâmpinarea și minimizarea consecințelor negative.**

Descrierea este structurată pe principalele componente de mediu.

**1) aerul** - sursele principale de emisie, situația privind calitatea aerului (principalii poluanți, concentrațiile ce depășesc limitele legale, etc. *(aproximativ 2-5 pagini)*).

**2) apa** - calitatea apelor de suprafață și a apelor subterane, aprovizionarea cu apă, apele reziduale și epurarea acestora, riscurile de inundații, etc. *(aproximativ 2-5 pagini)*.

**3) terenul și solul** - harta de utilizare a terenurilor și descrierea acestora, problemele și tendințele principale, principale problemele în utilizarea terenului (lipsa terenului pentru anumite tipuri de dezvoltare, etc.), eroziunea solului, alunecări de teren, terenuri contaminate, etc. *(aproximativ 2-5 pagini)*.

**4) deșeuri solide** - producerea deșeurilor (ex., deșeuri miniere, deșeuri menajere, deșeuri industriale, etc.), principalele tendințe din anii trecuți, capacitățile și perspectivele existente de tratare a deșeurilor, etc. *(aproximativ 2-5 pagini)*.

- 5) **natura și biodiversitatea** – ariile naturale protejate, speciile principale, etc. (aproximativ 2-5 pagini).
- 6) **sănătatea publică** - baza și tendințele demografice și epidemiologice (în perspectiva a 7-10 ani), factorii cheie ce influențează sănătatea publică în țară/regiune/localitate, tendințele sănătății publice, etc. (aproximativ 2-5 pagini).
- 7) **situația și tendințele socio-economice** - oportunități de angajare în câmpul muncii, șomajul, migrația forței de muncă, venituri și cheltuieli, infrastructura socială (aproximativ 2-5 pagini).
- 8) **patrimoniul cultural** - patrimoniul tangibil și patrimoniul netangibil (aproximativ 2-5 pagini).
- 9) **alte probleme** - alte aspecte/probleme importante ce nu au fost descrise mai sus.

La descrierea componentelor de mediu menționate mai sus vor fi utilizate următoarele întrebări de reper:

- a) care este tendința generală (ex. în ultimii 5-10 ani) pentru componentul respectiv?
- b) care este acoperirea geografică a tendinței identificate, aspectele care au fost afectate de către acest factor?
- c) ce teritorii ar putea fi afectate în viitor?
- d) poate tendința dată să afecteze domeniile de importanță specifică (de ex., ariile protejate)?
- e) care este importanța tendinței într-un teritoriu determinat (important, foarte important, etc.)?
- f) sunt efectele cauzate de tendințe pozitive sau negative?
- g) sunt efectele cauzate de tendință reversibile sau ireversibile?
- h) există vre-o țintă sau indicator stabilit în politicile existente sau o valoare limită în legislație, etc.?
- i) care este relația dintre tendința curentă și țintă stabilită?

Analiza stării actuale a mediului va identifica tendințele problematice într-un teritoriu determinat (ex. care este cauza concentrației mari de particule de praf din aer sau, care sunt factorii care au contribuit la contaminarea apei în fântânile din zonele rurale). De asemenea, se va stabili care din problemele identificate pot fi soluționate odată cu elaborarea și implementarea planului sau programului respectiv.

### **III. Obiectivele de protecție a mediului, inclusiv a sănătății populației, stabilite la nivel internațional, național și la alte niveluri, care sînt importante pentru plan sau program, și modul în care aceste obiective și orice considerații de mediu sînt luate în considerare la elaborarea planului sau programului.**

1) **documentele strategice relevante** - se enumeră documentele principale care trebuie să fie luate în considerare la elaborarea planului sau programului respectiv (ex. documentele regionale de planificare a spațiului, planuri privind infrastructura națională de gestionare a deșeurilor) și descrierile lor succinte.

2) **obiectivele politicii de mediu și a sănătății publice** - pentru fiecare componentă de mediu (ex. aer, apă, sănătate publică, etc.), se enumeră obiectivele/sarcinile/țintele din documentele strategice oficiale cu privire la politica de mediu și sănătate (ex. Strategia privind protecția mediului, Strategia de gestionare a deșeurilor, etc.).

#### **Model Tabel nr.1**

Obiective	Relevanța cu proiectul planului sau programului	Notă
Apă		
1.....	+	

2....	-	
Aer	-	
....	+	
....	-	
...		
Sănătate		
	-	
Aspecte socio-economice		

#### Model Tabel nr.2.

Obiectivul documentului strategic național	Obiectivele strategice ale zonei pentru care se elaborarea planul sau programul	Obiectivele din plan sau program	Nivelul de corespundere

**IV. Analiza părților interesate** include informații despre părțile interesate identificate în cadrul etapei de determinare a necesității de efectuare a evaluării strategice de mediu pentru plan sau program.

Părțile interesate identificate vor fi abordate și invitate să participe în activități de consultare cu părțile interesate și să comenteze pe marginea rezultatelor produse de experții care au realizat evaluarea strategică de mediu.

- 1) se vor enumera părțile interesate pentru evaluarea strategică de mediu asupra planului sau programului concret – inclusiv grupurile vulnerabile și autoritățile administrației publice afectate;
- 2) se identifică principalele interese și îngrijorări ale părților interesate în baza analizei de către experți și în urma consultațiilor cu privire la determinarea domeniului de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu.

Lista părților interesate se folosește și pentru a perfecta lista invitațiilor la consultări/ateliere de lucru în procesul de evaluare strategică de mediu. Vedeți modelul de tabel nr.3

#### Model Tabel nr.3.

Partea interesată (instituția/reprezentantul) <i>exemple</i>	interesul/îngrijorarea
<i>Consiliul raional</i>	<i>Oferă aprobarea finală a Planului sau programului</i>
<i>ONG X.Y.</i>	<i>Se opune zonei industriale.</i>
<i>Institutul național de sănătate</i>	<i>Deține date despre calitatea aerului în zonă</i>

**V. Problemele de mediu existente, relevante pentru plan sau program** se identifică în baza analizei preliminare a stării mediului într-un teritoriu determinat în urma consultărilor cu părțile interesate. De asemenea, se vor lua în considerație obiectivele politicii existente de mediu relevante pentru contextul planului sau programului elaborat.

Tabelul de mai jos oferă o privire generală asupra problemelor primordiale.

#### Model Tabel nr.4.

Aspectele de mediu si sănătate identificate	Îngrijorările și problemele specifice	Zonele geografice de îngrijorare	Legăturile probabile cu planul sau programul
Sănătatea publică Biodiversitatea Aer Apa Managementul de deșeuri Solul/terenuri			

**VI. Recomandările preliminare** pentru prevenirea, reducerea sau atenuarea oricăror efecte adverse semnificative asupra mediului

**VII. Identificarea necesităților pentru analizele și consultările ulterioare** în situația când se identifică lipsă de date și informații pentru a facilita desfășurarea procedurii de evaluare strategică de mediu.

**VIII. Identificarea impactului transfrontalier semnificativ asupra mediului** va descrie dacă poate apărea impactul transfrontalier semnificativ și care este acesta.

**IX. Anexe și materiale de suport** – hărți, procesele-verbale ale ședințelor consultative.

#### Anexa nr. 7

la Ghidul cu privire la efectuarea procedurilor privind evaluarea strategică de mediu

#### Modelul avizului de mediu

Antetul autorității competente pentru resurse naturale și mediu, adresa, date de contact

**APROBAT**

.....  
(numele, prenumele conducătorului autorității pentru protecția mediului)

L.Ș. ”.....” ..... 20\_\_

(data aprobării)

#### AVIZ DE MEDIU

Nr. \_\_\_\_\_ din \_\_\_\_\_ 20\_\_

Ca urmare a notificării adresate de .....  
..... cu sediul.....

(numele și adresa inițiatorului)

înregistrată cu nr. .... din .....

în urma examinării și verificării documentelor transmise și parcurgerii integrale a etapelor prevăzute în baza Legii nr.11 din 02 martie 2017 privind evaluarea strategică de mediu (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.109-118, art.155) a Hotărârii Guvernului nr. 695 din 30 august 2017 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.322-328, art.797), cu modificările și completările ulterioare (se vor indica și alte acte normative care

prevăd procedura de implementare a evaluării strategice de mediu în dependență de aplicarea lor) se emite:

## AVIZ

pentru .....  
(denumirea planului sau programului)

promovat de .....  
(denumirea completă a instituției ce a inițiat evaluarea strategică de mediu și sediul)

în scopul adoptării/aprobării.....  
(denumirea planului sau programului)

.....  
.....  
.....  
(se înscrie prezentarea generală a planului/programului care a fost supus procedurii evaluării strategice de mediu, informația ce ține de obiectivul planului/ programului (localitatea, regiunea, țara) unde acesta se va implementa, scopul, domeniul de aplicare, problemele de mediu relevante pentru plan/program.

Prezentul aviz se emite cu următoarele condiții:

1 .....  
2 ..... etc.

(se înscriu măsurile pentru prevenirea, reducere sau compensarea efectelor semnificative asupra mediului – apă, aer, sol, subsol, biodiversitate/arii naturale, zgomot, vibrații, deșeuri, risc pentru sănătate, resurse naturale , etc., inclusiv măsurile de reducere sau de compensare a efectelor semnificative transfrontaliere după caz, îndeplinirea programului de monitorizare a efectelor asupra mediului, ș.a. de la caz la caz)

Emiterea avizului de mediu s-a făcut avându-se în vedere .....

.....  
(se înscriu: modul în care considerațiile de mediu au fost integrate în plan sau program, cum s-au soluționat problemele de mediu în raportul de mediu, cum s-au luat în considerare opiniile exprimate de public și de alte autorități, precum și, dacă este cazul, rezultatele consultărilor transfrontaliere, motivarea alegerii unei dintre alternativele de plan/program prezentate)

Prezentul aviz este valabil de la data emiterii, pe toată perioada de valabilitate a planului/programului ..... (se indică denumirea planului/programului), dacă nu intervin modificări ale acestuia.

Inițiatorul planului/programului (se indică denumirea juridică a inițiatorului și denumirea planului/programului) **este obligat:**

1. de a notifica autoritatea competentă pentru resurse naturale și mediu, dacă intervin elemente noi, necunoscute la data emiterii avizului de mediu, precum și asupra oricăror modificări ale condițiilor, care au stat la baza emiterii acestuia, înainte de realizarea modificării;
2. de a supune procedurii de adoptare a planului/programului, precum și orice modificare al acestuia, după caz, numai în forma avizată de autoritatea competentă pentru resurse naturale și mediu.
3. de a îndeplini programul de monitorizare a efectelor asupra mediului **ș.a. după caz.**

Nerespectarea condițiilor prezentului aviz constituie contravenție și se sancționează conform prevederilor legale.

Răspunderea pentru corectitudinea informației puse la dispoziția autorităților competente pentru resurse naturale și mediu, a publicului revine inițiatorului planului/programului, iar răspunderea pentru corectitudinea lucrărilor de evaluare revin autorului acestuia.

Prezentul aviz de mediu poate fi contestat în instanța de judecată în baza Legii Contenciosului Administrativ nr.793/2000, cu modificările și completările ulterioare.

Avizul conține ..... pagini și a fost redactat în .... exemplare.

Șef subdiviziune

Nume, prenume

Întocmit de:

(nume, prenume, tel de contact)

### Modelul DECIZIEI de refuz privind eliberarea avizului de mediu

Antetul autorității competente pentru resurse naturale și mediu, adresa, date de contact

Nr. .... din .....

Ca urmare a notificării adresate de .....  
..... cu sediul.....

(numele și adresa inițiatorului)

privind eliberarea avizului de mediu la planul/programul.....

(se indică denumirea planului/programului)

înregistrat cu nr. .... din .....

în baza Legii nr.11 din 02 martie 2017 privind evaluarea strategică de mediu (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.109-118, art.155) a Hotărârii Guvernului nr. 695 din 30 august 2017 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.322-328, art.797), cu modificările și completările ulterioare (se vor indica și alte acte normative care prevăd procedura de implementare a evaluării strategice de mediu în dependență de aplicarea lor), a examinat :

Planul/programul.....

(denumirea planului/programului)

promovat de .....

(denumirea completă a instituției ce a inițiat evaluarea strategică de mediu și sediul)

care prevede .....

(se înscrie prezentarea generală a planului/programului care a fost supus procedurii evaluării strategice de mediu, informația ce ține de obiectivul planului/ programului (localitatea, regiunea, țara) domeniul de aplicare, problemele de mediu relevante pentru plan/program)

În urma analizării și verificării documentelor depuse, luând în considerare informația privind potențialele efecte asupra mediului, reieșind din caracteristicile planului/programului precum și în rezultatul analizei soluțiilor alternative, măsurilor compensatorii etc.

(se descriu și alte momente după caz)

**SE REFUZĂ** eliberarea avizului de mediu la planul/programul.....

promovat de ..... *(denumirea planului/programului)*  
*(denumirea completă a instituției ce a inițiat evaluarea strategică de mediu și sediul)*

din următoarele considerente:

1. ....
2. ....
3. ....

*(se înscriu motivele care au stat la baza respingerii solicitării, care sunt de la caz la caz diferite, cu precizarea considerațiilor de mediu care nu au fost integrate în plan sau program, problemelor de mediu, opiniile exprimate de public și de alte autorități, precum și, dacă este cazul, rezultatele consultărilor transfrontiere, neconformităților constatate etc.)*

Prezenta decizie poate fi contestată în instanța de judecată în baza Legii Contenciosului Administrativ nr. 793/2000, cu modificările și completările ulterioare.

Șef instituție

Nume, prenume

Șef subdiviziune

Nume, prenume

Întocmit de:

*(nume, prenume, tel de contact)*

### **Modelul DECIZIEI de restituire a raportului privind evaluarea strategică de mediu**

Antetul autorității competente pentru resurse naturale și mediu, adresa, date de contact

Nr. .... din .....

Ca urmare a notificării adresate de ..... cu  
sediul.....

*(numele și adresa inițiatorului)*

privind eliberarea avizului de mediu la planul/programul.....

*(se indică denumirea planului/programului)*

înregistrată cu nr. .... din .....

în baza Legii nr.11 din 02 martie 2017 privind evaluarea strategică de mediu (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.109-118, art.155) a Hotărîrii Guvernului nr. 695 din 30 august 2017 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.322-328, art.797), cu modificările și completările ulterioare *(se vor indica și alte acte normative care prevăd procedura de implementare a evaluării strategice de mediu în dependență de aplicarea lor)*, a examinat :

Planul/programul.....

*(denumirea planului/programului)*

promovat de .....  
(denumirea completă a instituției ce a inițiat evaluarea strategică de mediu și sediul)  
care prevede .....

.....  
(se înscrie prezentarea generală a planului/programului care a fost supus procedurii evaluării strategice de mediu, informația ce ține de obiectivul planului/ programului (localitatea, regiunea, țara) domeniul de aplicare, problemele de mediu relevante pentru plan/program)

În urma analizării și verificării documentelor depuse, luând în considerare potențialele efecte asupra mediului, reieșind din caracteristicile planului/programului precum și în rezultatul analizei soluțiilor alternative, măsurilor compensatorii etc . .....,  
(se descrie informația de la caz la caz),  
inclusiv informația din raportul privind evaluarea strategică de mediu.

**RESTITUIE** raportul privind evaluarea strategică de mediu la  
planul/programul.....  
(denumirea planului/programului)

(pentru înlăturarea deficiențelor, pentru completare etc.), din următoarele considerente:

1. ....
2. ....
3. ....

(se înscriu motivele care au stat la baza restituirii raportului, care sunt de la caz la caz diferite, cu precizarea considerațiilor de mediu care nu au fost integrate în raport, soluțiile/alternativele de diminuare a impactului asupra mediului, măsurile compensatorii, datele eronate etc.)

Prezenta decizie poate fi contestată în instanța de judecată în baza Legii Contenciosului Administrativ nr.793/2000, cu modificările și completările ulterioare.

Șef instituție Nume, prenume

Șef subdiviziune Nume, prenume

Întocmit de:  
(nume, prenume, tel de contact)

#### Anexa nr.8

la Ghidul cu privire la efectuarea procedurilor  
privind evaluarea strategică de mediu

#### Modelul registrului de evidență a informației privind evaluarea strategică de mediu

Nr. de ordine	Data	Numărul de înregistrare a solicitării	Denumirea planului sau programului	Inițiator (date de contacta)	Elaborator (date de contacta)	Etapă	Statutul

#### Anexa nr.9

la Ghidul cu privire la efectuarea procedurilor  
privind evaluarea strategică de mediu

## Modelul avizului de mediu în context transfrontalier

Antetul autorității competente pentru resurse naturale și mediu, adresa, date de contact

**APROBAT**

.....  
(numele, prenumele conducătorului autorității pentru protecția mediului)

L.Ș. ”.....” .....

(data aprobării)

### AVIZ DE MEDIU

Nr. \_\_\_\_\_ din \_\_\_\_\_

Ca urmare a notificării adresate de ..... cu  
sediul.....

(numele și adresa inițiatorului)

înregistrată cu nr. .... din .....,  
în urma analizării și verificării documentelor transmise,  
în urma parcurgerii integrale a etapelor procedurale,  
întru asigurarea prevederilor Directivei 2001/42/CE a Parlamentului European și a  
Consiliului din 27 iunie 2001 privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra  
mediului, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene L 197 din 21 iulie 20011,  
în baza Legii nr.11 din 02 martie 2017 privind evaluarea strategică de mediu (Monitorul  
Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.109-118, art.155) a Hotărârii Guvernului nr. 695 din 30  
august 2017 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii Dezvoltării  
Regionale și Mediului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.322-328, art.797), cu  
modificările și completările ulterioare (se vor indica și alte acte normative care prevăd procedura de  
implementare a evaluării strategice de mediu în dependență de aplicarea lor) se emite:

### AVIZ

pentru .....

(denumirea planului sau programului)

promovat de .....

(denumirea completă a instituției ce a inițiat evaluarea strategică de mediu și sediul, țara)

în scopul adoptării/aprobării.....

(denumirea planului sau programului)

.....  
.....  
.....  
(se înscrie prezentarea generală a planului/programului care a fost supus procedurii evaluării strategice de mediu,  
informația ce ține de obiectivul planului/ programului (localitatea, regiunea, țara) unde acesta se va implementa,  
domeniul de aplicare, problemele de mediu relevante pentru plan/program).

Prezentul aviz se emite cu următoarele condiții:

.....  
.....  
(se înscriu măsurile pentru prevenirea, reducere sau compensarea efectelor semnificative asupra mediului – apă,  
aer, sol, subsol, biodiversitate/arii naturale, zgomot, vibrații, deșeuri, risc pentru sănătate, resurse naturale , etc.,  
inclusiv măsurile de reducere sau de compensare a efectelor semnificative transfrontaliere, realizarea programului

de monitorizare, etc.)

Emiterea avizului de mediu s-a făcut avîndu-se în vedere

.....  
.....  
(se înscriu: modul în care considerațiile de mediu au fost integrate în plan sau program, cum s/au soluționat problemele de mediu în raportul de mediu, cum s-au luat în considerare opiniile exprimate de public și de alte autorități, precum și, dacă este cazul, rezultatele consultărilor transfrontiere, motivarea alegerii unei dintre alternativele de plan/program prezentate)

Prezentul aviz este valabil de la data emiterii, pe toată perioada de valabilitate a planului/programului .....(se indică denumirea planului/programului), dacă nu intervin modificări ale acestuia.

Inițiatorul planului/programului (se indică denumirea juridică a inițiatorului și denumirea planului/programului) **este obligat:**

1. De a notifica autoritatea competentă pentru protecția mediului, dacă intervin elemente noi, necunoscute la data emiterii avizului de mediu, precum și asupra oricăror modificări ale condițiilor, care au stat la baza emiterii acestuia, înainte de realizarea modificării;
2. De a supune procedurii de adoptare a planului/programului, precum și orice modificare al acestuia, după caz, numai în forma avizată de autoritatea competentă pentru protecția mediului;
3. De a îndeplini programul de monitorizare a efectelor asupra mediului ș.a după caz .

Nerespectarea condițiilor prezentului aviz constituie contravenție și se sancționează conform prevederilor legale.

Răspunderea pentru corectitudinea informației puse la dispoziția autorităților competente pentru resurse naturale și mediu și a publicului revine inițiatorului planului/programului, iar răspunderea pentru corectitudinea lucrărilor de evaluare revine autorului acestuia.

Avizul conține ..... pagini și a fost redactat în .... exemplare.

Șef subdiviziune

Nume, prenume

Întocmit de:

(nume, prenume, tel de contact)